

Programació CCCB 2023

**Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona**

Programació 2023

Montalegre 5
08001 Barcelona
T. 933 064 100

www.cccb.org

 @cececebe

 CCCB.Barcelona

 @cccb_barcelona

Un consorci de

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

 **Diputació
Barcelona**

 **Ajuntament de
Barcelona**

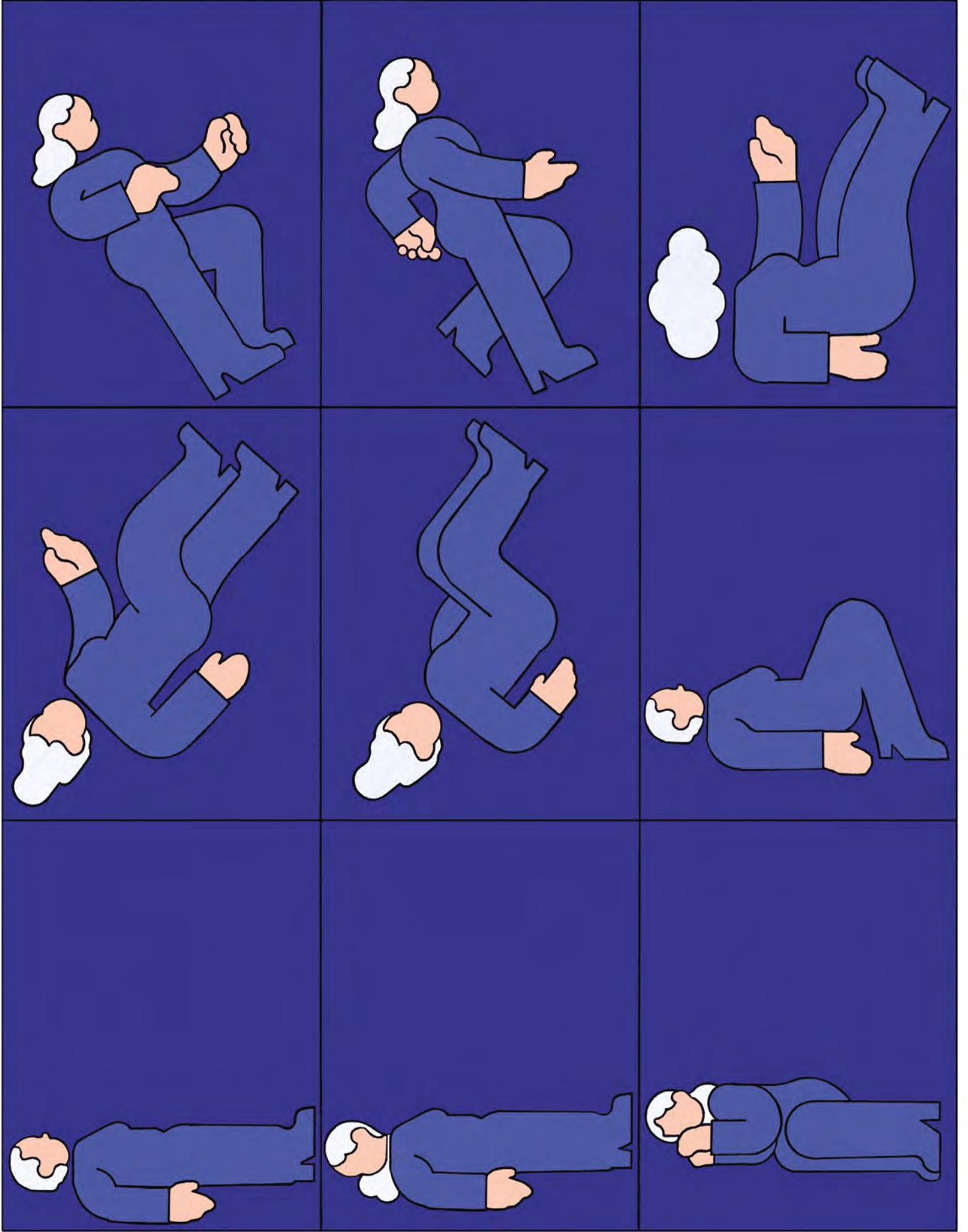
aquesta tarda càlida a Barcelona,
són coses que queden el nostre cos.

Índex

Constel·lació gràfica	8
Joves autores de còmic d'avantguarda	
Sade. La llibertat o el mal	12
Intel·ligència artificial	16
Prendre la paraula	20
Experimentar amb la imatge	30
Crear, assajar i aprendre	36
Un CCCB per a tothom	44

1 de desembre de 2022 — 14 de maig de 2023
Montserrat Terrones (comissària)

Constel·lació gràfica

Joves autores de còmic d'avantguarda

Bàrbara Alca, Marta Cartu, Genie Espinosa, Ana Galvañ, Nadia Hafid, Conxita Herrero, María Medem, Miriampersand i Roberta Vázquez.

A partir de la segona dècada del segle XXI s'han publicat de manera esglaonada obres d'autores molt joves, la major part nascudes a partir dels anys noranta. Aquestes autores comparteixen l'expressió d'un mateix malestar i una voluntat de crear una obra en la qual el grafisme i l'experimentació són l'element vertebrador.

Aquesta constel·lació d'autores independents però interrelacionades, i que s'atrauen les unes a les altres, és hereta del seu *zeitgeist*, que han convertit en el motiu de la seva obra. Podríem definir aquest esperit del temps com el de la precarietat que pateix la generació *millennial*, no tan sols pel que fa al vessant econòmic i laboral, sinó també a l'emocional i sentimental. La situació prolongada d'incertesa permanent, que ja sembla establerta i que té tot l'aspecte d'haver esdevingut el nou model vital de l'actual ordre econòmic, es reflecteix en l'obra d'aquestes artistes.

Aquest aspecte es pot manifestar a través del costumisme, el retrat irònic, l'escapisme o el malson, l'estranyesa i la distopia. En la seva obra són molt presents l'ansietat i la inseguretat, a banda dels problemes i les frustracions derivats de la comunicació malgrat viure en una societat hiperconnectada per la tecnologia.

Alhora, la seva vitalitat es tradueix en un esclat de color i contundència visual. L'estètica compartida denota la proximitat amb el disseny gràfic, que contrasta amb fornades anteriors d'autors alternatius. Creadores híbrides que combinen el còmic amb la il·lustració, la publicitat i el disseny gràfic, les seves obres es retroalimenten sense parar i no es poden valorar de manera correcta sense tenir presents aquestes interconnexions. Són artistes que han crescut amb el manga —encara que no sigui evident en les seves obres— i amb l'animació —sobretot la dels anys noranta provinent dels Estats Units—, element que sovint esdevé una meta aspiracional, més enllà de ser font d'inspiració.

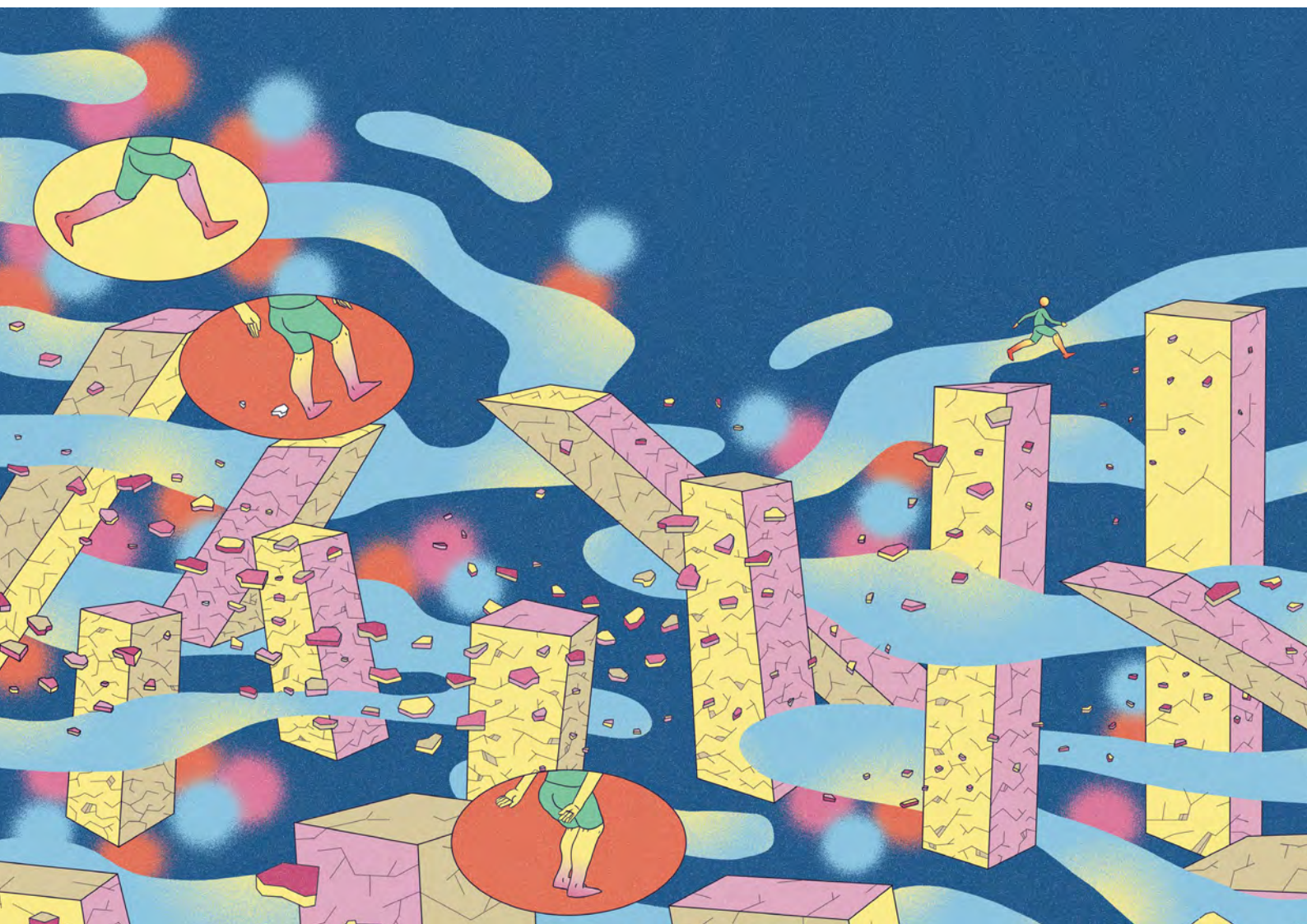
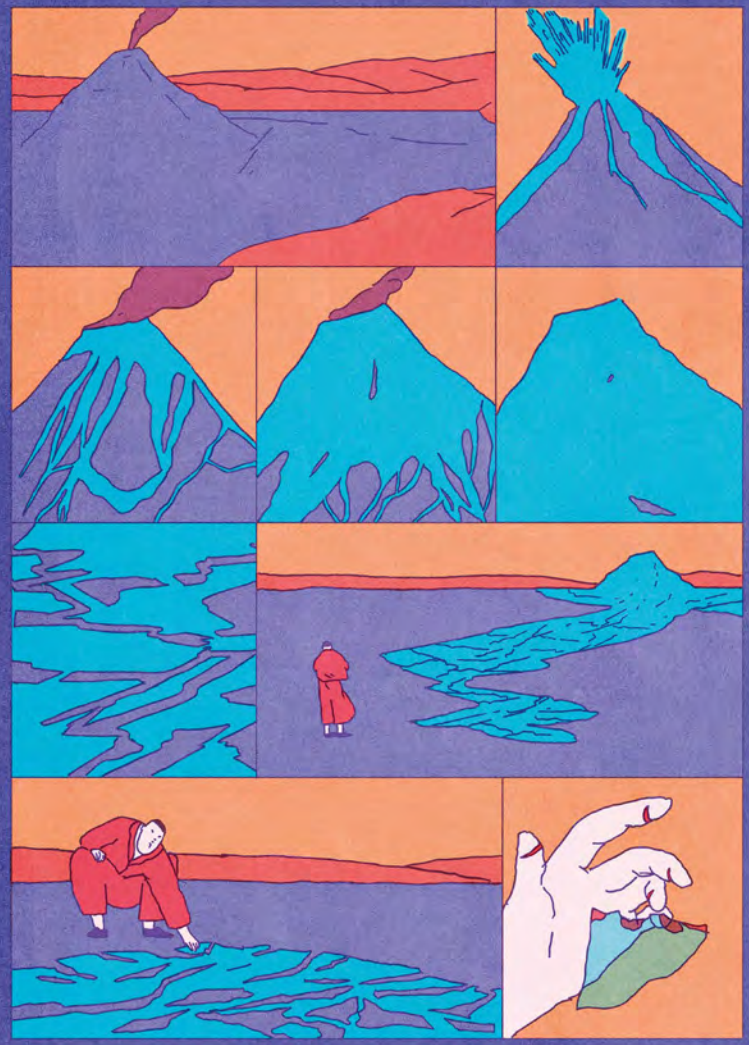
Els primers passos, que defineixen el rumb de les seves carreres, si més no en els estadis més inicials, es donen als salons i festivals d'autoedició (Graf, Gutter Fest, Tenderete Fest), que han proliferat a partir del 2010 en no sentir-se còmodes amb els salons tradicionals. És en aquests espais on les autores veuen la creació de còmics com un horitzó possible, coneixen altres obres i autors, s'inspiren, estableixen contactes i relacions d'intercanvi, creen xarxes i difonen la seva obra.

En conseqüència, l'autoedició és clau en la formació i el creixement d'aquestes autores, moltes de les quals la mantenen fins i tot després d'haver aconseguit publicar de manera regular amb empreses editorials. L'autoedició els dona llibertat i els permet experimentar, a part de tenir el control total sobre el procés relatiu a la producció editorial. La novetat del fenomen rau en el fet que ha deixat de ser un pas previ per ser un altre canal que conviu amb el de l'edició tradicional.

Les xarxes socials, sobretot les més visuals, com ara Instagram, han estat fonamentals també per a la inspiració, relació i difusió tant de les obres com de les mateixes autores, algunes d'elles molt conscients de la necessitat d'un cert culte a la personalitat per posicionar-se en un món tan competitiu.

Altres elements, com l'aparició d'una nova fornada d'editors i editores, també de la generació *millennial*, amb una sensibilitat diferent de la de la generació anterior d'editors provinent del *boom* del còmic adult dels anys vuitanta del segle XX, i la professionalització del sector del còmic, amb la incorporació consegüent de la dona a les estructures editorials i a l'autoria, han estat clau per a l'aparició d'aquesta constel·lació d'autores.

«Constel·lació gràfica» és alhora un recorregut pels universos d'aquestes joves autores, i una exploració de tots els canvis que han modificat radicalment el sistema del còmic a Catalunya i a l'Estat espanyol, i han permès el sorgiment d'una constel·lació avantguardista que conjuga amb encert la foscor del present i el futur incerts amb la vitalitat del colorisme radiant.

10 de maig — 15 d'octubre

Alyce Mahon i Antonio Monegal (comissaris)

SADE

La llibertat o el mal

«Sade» explora les implicacions estètiques, filosòfiques i polítiques del llegat de l'escriptor llibertí Donatien Alphonse François Sade (1740-1814) en la cultura contemporània. Durant la seva vida, Sade va patir la repressió, la presó i la censura, i es va escapar per poc de la guillotina; va estar a la presó durant vint-i-set anys i va acabar la seva carrera muntant obres de teatre al manicomi de Charenton, als afores de París. No obstant això, el redescobriment i la publicació de les seves obres al segle XX va fer que noves generacions d'escriptors i artistes adoptessin la seva filosofia transgressora i el seu missatge revolucionari com un mitjà d'alliberament de les normes socials i de la moral. És un personatge polèmic, revolucionari i alliberador per a uns, o pernicios i corruptor per a uns altres. El dilema és si llegir Sade com un filòsof a qui cal interpretar seriosament o com un novel·lista que es limita a construir fantasies extremes. Per superar aquesta contraposició, podem considerar que Sade ens proposa un desafiament: per la via de la ficció, ens convida a imaginar els límits i els perills de la sobirania del desig. Servint-nos de guia o mediador, ens porta a preguntar-nos si els seus escrits representen una filosofia de la llibertat, emancipadora i subversiva, o una filosofia del mal, que mostra la dimensió excessiva i violenta de l'experiència humana.

El tema de l'exposició són els múltiples ressons i encarnacions d'una icona cultural controvertida, i remet a les diferents maneres de llegir el llegat d'aquest autor. A través de la recepció de les obres de Sade per part d'artistes i intel·lectuals i de la seva presència en la cultura de masses constatem l'impacte dels seus polèmics escrits. L'abundant producció cultural que es refereix directament o indirectament a Sade és un símptoma de la fascinació, incomoditat i ambivalència que les seves idees van provocar en el segle XX, del seu potencial subversiu i de la mesura en què els seus escrits ressonen encara avui dia. L'exposició convidarà el públic a revisar estereotips, com els associats al terme *sadisme*, i a reflexionar sobre com Sade pot provocar commoció i horror, d'una banda, ser aclamat com la personificació de la revolució, de l'altra, i trobar alhora expressió en múltiples aspectes de la cultura contemporània.

L'exposició rastrejarà el gir envers les idees transgressores de Sade en moments de canvis sociohistòrics i crisis al llarg dels últims cent anys. La primera meitat de segle XX va ser testimoni d'un autèntic culte a Sade, com una veu de resistència i un referent per als debats sobre la llibertat i el mal. La segona meitat va popularitzar la seva figura, aprofitant el seu paper polèmic per explorar els límits de la representació de l'erotisme, a la vegada que contribuïa a l'alliberació de les pràctiques sexuals no normatives, com el BDSM. En el segle XXI, les referències sadianes han format part de les reflexions sobre les categories de gènere i han estat invocades per artistes i intel·lectuals *queer*.

El recorregut va des de la celebració de l'autor per part d'algunes figures fonamentals de les avantguardes (Guillaume Apollinaire, Georges Bataille, Salvador Dalí, Toyen i Man Ray, entre d'altres) i la visió crítica de Pier Paolo Pasolini, fins a reflexions d'artistes contemporanis que parlen de la llibertat d'expressió, la transmutació dels rols de gènere, la institucionalització del terror i el paper de la imaginació pornogràfica en la societat de consum. L'exposició compta amb documentació de les *performances* històriques de Jean Benoît i Jean-Jacques Lebel, projectes fotogràfics com ara els de Marcelo Brodsky, Robert Mapplethorpe, Pierre Molinier i Susan Meiselas, a més de literatura, cinema, còmics i vídeos d'entrevistes amb filòsofs i investigadors. Instal·lacions d'artistes com Laia Abril (*On Rape*, 2020), Paul Chan (*Sade for Sade's Sake*, 2009), Shu Lea Cheang (*Sade X*, 2019), Teresa Margolles (*PM 2010*, 2012), Joan Morey (*Gritos & Susurros*, 2009) i Kara Walker (*8 Possible Beginnings or: The Creation of African-America*, 2005) conviuen en la mostra amb noves produccions a càrrec de Joan Fontcuberta, Domestic Data Streamers i la posada en escena, filmada, d'un fragment de l'obra *Le retour de Sade*, de Bernard Noël (dirigida per Guillem Sánchez Garcia i interpretada per Clàudia Abellán i Joel Cojal).

LABORATOIRE TELE-PHOTO
SUJET : Le Grand Cérémonial

CLIENT : ERMANN Planches: 9

LABORATOIRE TELE-PHOTO
SUJET : Le Grand Cérémonial

CLIENT : ERMANN Planches:

17 d'octubre de 2023 — 17 de març de 2024

Lluís Nacenta (comissari local), Jordi Torres (assessor científic),

Suzanne Livingston i Maholo Uchida

(comissàries convidades del Barbican Centre)

Intel·ligència artificial

Exposició original comissariada i organitzada pel Barbican Centre. La City of London Corporation és la propietària, fundadora i principal patrocinadora del Barbican Centre. Coproduïda per Forum Groningen, Països Baixos. Aquesta versió de l'exposició ha estat adaptada en col·laboració amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i el Barcelona Supercomputing Center (BSC).

La intel·ligència artificial, és intel·ligència? Per què en diem *artificial*?

La intel·ligència dels humans, entesa com allò que ens permet comprendre el món que ens envolta i on desenvolupem la nostra vida, ja no és una intel·ligència exclusivament humana. Es tracta d'una intel·ligència híbrida i distribuïda, que comprèn neurones i xips, records i bases de dades, imaginació i pronòstics computacionals, pensaments i algorismes.

A mesura que utilitzem la intel·ligència artificial (IA) per entendre la nostra pròpia existència, el límit entre nosaltres mateixos i la tecnologia es fa més difícil de veure: on acabem nosaltres i on comença la IA?

Fins a quin punt la IA s'assembla a la intel·ligència humana? És realment capaç d'aprendre? I si ho és, com ho fa? És creativa? És sostenible? Sabem que pot emmagatzemar moltes més dades que la nostra ment, i processar-les molt més de pressa: és per això que coneix el futur millor que nosaltres? Pot prendre decisions sense la participació humana? I si és així, tenim res a tèmer?

L'exposició «Intel·ligència artificial» s'endinsa en un recorregut que aborda els primers somnis de la intel·ligència artificial, analitzant com el desenvolupament de la IA ha estat influenciat per molts factors diferents, tant pel que fa a aspectes antropològics de civilitzacions antigues com per l'impuls de l'ésser humà cap a l'experimentació científica.

Els humans sempre han estat fascinats per la idea de crear éssers vius artificials fets a la seva imatge i semblança, amb poders especials, ja sigui mitjançant la màgia, la ciència, la religió o la ficció. Aquestes representacions han estat expressades de manera diferent per les civilitzacions al llarg del temps. En donar vida als éssers que no en tenen, els humans han explorat el seu lloc al món, de vegades sentint-se poderosos, i d'altres, temorosos d'un món que no poden controlar. Les tradicions religioses del judaisme i el sintoisme, les ciències de l'alquímia àrab i les primeres matemàtiques, i les filosofies gòtiques continuen influint en la nostra percepció de la tecnologia actual.

El desig d'utilitzar la tecnologia per recrear el funcionament del cervell va agafar impuls durant els segles XIX i XX, amb la convicció que el pensament racional es podia formular en un nombre finit de regles. Durant la dècada de 1940 l'ambició de desxifrar el cervell es va veure superada per la idea d'imitar-ne el funcionament. Copiant el comportament de les neurones, es va desenvolupar la primera xarxa neuronal artificial, una tecnologia capaç d'ensenyar-se a si mateixa i sorprendre amb la seva aparent creativitat i la seva capacitat de veure, sentir i moure's. L'exposició mostra l'evolució de la computació des de les primeres màquines de càlcul fins a l'explosió de dades en el tombant del segle XXI, quan neix l'aprenentatge automàtic i el que coneixem com a *deep learning* (o aprenentatge profund).

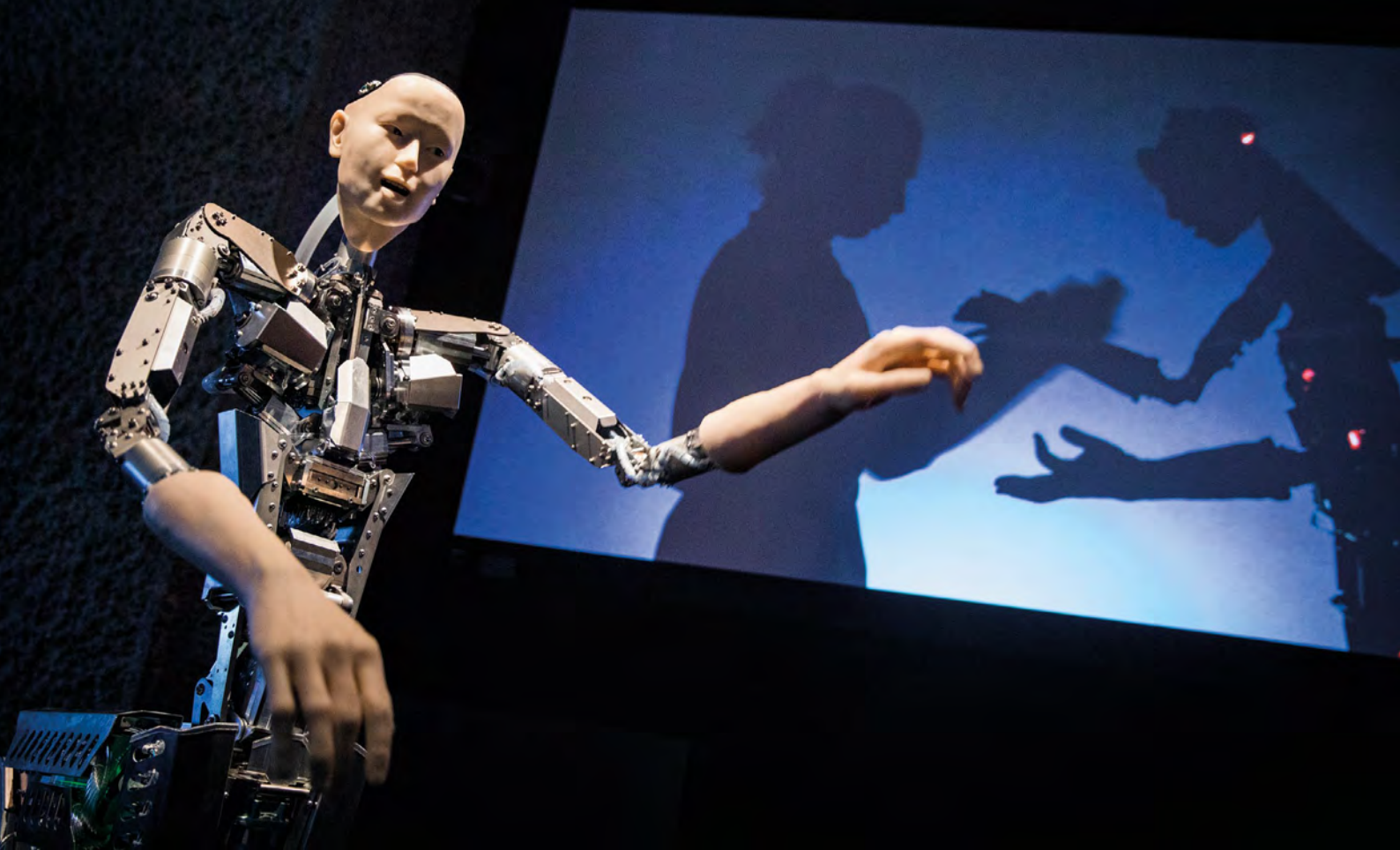
Així mateix, l'exposició analitza com la IA ens envolta modelant les nostres vides en l'espai públic i privat, a través dels mitjans de comunicació i els productes que comprem. Mentre podem ser conscients d'algunes de les manifestacions de la IA, d'altres estan fora de la nostra vista, entrelaçades en sistemes globals tan complexos que són impossibles d'entendre completament. Aquesta creixent proximitat de la IA planteja qüestions ètiques. Com afectarà la IA a la privacitat, la llibertat i la veritat? Aquesta secció ens apropa a la IA, emfatitzant el seu funcionament més ocult, que ens revela un futur sovint apassionant i a la vegada inquietant.

Finalment, l'exposició obre una porta a la recerca i la transversalitat de les aplicacions de la intel·ligència artificial, i a la fusió amb altres disciplines científiques i artístiques. Cap àmbit de la vida en queda al marge.

Un clar exemple n'és l'A-Life, una àrea de recerca que treballa amb un conjunt molt més ampli de processos naturals, incloent-hi la biologia humana i animal, i la ciència ambiental. En aquest escenari, comença a canviar la nostra idea d'allò que és «natural»: la vida orgànica no es fixa en néixer. A mesura que es creen noves parts del cos, nous entorns vitals i nous éssers, queda més clar que el nostre món està en canvi permanent.

La IA ajuda a definir el nostre futur, pot portar-nos cap a noves formes de vida, algunes que reconeixem i d'altres que no. Això és alhora descoratjador i alliberador. Ens convida a considerar un món on la nostra intel·ligència no és l'única. Un món on les possibilitats de la intel·ligència són més que humanes.

«Intel·ligència artificial» presenta nous encàrrecs i projectes d'artistes, científics i investigadors internacionals com Joy Buolamwini, Es Devlin, Mario Klingemann, Kode 9, Massive Attack, Lauren McCarthy, Yoichi Ochiai, Neri Oxman, Anna Ridler, Chris Salter, Sam Twidale i Marija Avramovic, i Universal Everything, així com artistes locals com Eduard Escoffet, Marina Herlop i Regina Giménez.

Prendre
la parola

ALTRES RÚSSIES

23 i 30 de gener, 6 i 13 de febrer

Des de l'inici de la guerra de l'Estat rus contra Ucraïna el 24 de febrer de 2022, la cultura russa s'ha vist sacsejada per una onada de cancel·lacions que s'ha estès ràpidament a Occident i que ha afectat col·loquis a universitats, exposicions d'art, repertoris d'orquestrs i programacions teatrals. En paral·lel, s'ha produït una onada de vergonya i ràbia contra la guerra entre els intel·lectuals dissidents russos, que ha desembocat, de manera gairebé immediata, en una marea d'emigració cap a diferents capitals com Berlín, Istanbul, París o Riga.

La proposta «Altres Rússies» vol ser una reivindicació de la cultura russa antibèlica i un acte d'afirmació de la tradició cultural russa oposada als totalitarismes i les guerres. Amb aquest motiu, el CCCB reuneix diverses figures del nou exili per debatre sobre la cultura russa, la seva relació i els valors compartits amb la cultura europea, i els estralls que implica el retorn de la guerra a Europa, també, per a la cultura.

Participants confirmats Liudmila Ulítskaya, Vladímir Sorokin, Anna Starobinets i Maria Stepànova

Comissari Jorge Ferrer

Col·labora PEN Català

EUROPA: NOVES VEUS

Setembre

«Europe is not something you discover; Europe is a mission—something to be made, created, built. Perhaps a labour that never ends, a challenge always still to be met in full, a prospect forever outstanding.»

— Zygmunt Bauman

Què significa avui la paraula *Europa*? Ja queden lluny els anys en què la seva menció remetia sense pensar-ho a la fi de la guerra i la construcció de la pau, a la possibilitat de bastir un món nou de les cendres. Els alts i baixos que el projecte europeu ha experimentat en les darreres dècades són una mostra de les dificultats per posar-nos d'acord en què ha de significar avui Europa. I aquesta crisi no és solament filosòfica, els darrers anys el continent ha anat sumant situacions que han eixamplat l'esquerda del somni europeu: el Brèxit, l'auge de l'extrema dreta, les polítiques migratòries, i el retorn de la guerra al cor d'Europa, amb la invasió russa d'Ucraïna, fet que marca un punt i a part en la història recent del continent.

Què queda, doncs, de l'esperit que va empènyer el projecte europeu? Com podem recuperar la idea d'Europa i donar-hi un sentit nou que respongui als reptes als quals avui fa front el continent? Es diu que Jean Monnet, un dels pares fundadors de la Unió Europea, va dir que si calgués tornar a començar el projecte d'Europa, ho faria des de la cultura. I aquest és l'objectiu d'aquestes jornades: impulsar una nova mirada a l'Europa d'avui, des del llenguatge universal de l'art i del pensament, convocant veus referents de tot el territori que ens ajudin a obrir noves perspectives sobre allò que avui pot fer que el somni d'Europa es mantingui viu.

Aquestes jornades s'organitzen en el marc de la presidència espanyola de la Unió Europea i compten amb el suport de la Presidència del Govern espanyol.

Referents del pensament

ALBERT CAMUS: REFER EL MÓN

8 i 9 de març

«Cada generació es creu destinada a refer el món. La meua sap, no obstant això, que no podrà fer-ho. Però la seva tasca és potser més gran: consisteix a impedir que el món es desfaci.»

— Albert Camus

Novel·lista, escriptor, filòsof i periodista, premi Nobel de literatura l'any 1957, Albert Camus és avui una de les figures intel·lectuals del segle XX que segueixen sent més llegides i respectades. Aprofitant la celebració anual de les Trobades i Premis Mediterranis Albert Camus, que tenen lloc cada mes d'abril a Menorca, en aquesta sessió es proposa reivindicar la figura de l'escriptor francès, nascut a Algèria i d'avia menorquina, i una de les veus humanistes que ens segueixen ajudant a mirar críticament el nostre present.

Participants confirmats Mathias Énard, Laura Fernández
Col·labora Institut Françaçs

GEORGE ORWELL

Celebració del Dia Orwell

Del 5 al 8 de juny

Des del 2013, el CCCB celebra el Dia Orwell amb l'objectiu de retornar l'homenatge que aquest escriptor va retre a Catalunya. Aquesta iniciativa, impulsada per estudiosos locals de l'obra de l'escriptor britànic en col·laboració amb el CCCB, pretén reivindicar la vigència del llegat d'Orwell com a periodista i, sobretot, com a pensador crític, i actualitzar-ne el missatge a través de veus contemporànies que també lluiten contra els dogmatismes, els autoritarismes i a favor de la llibertat d'expressió.

L'edició d'enguany del Dia Orwell posa el focus en l'auge dels discursos d'extrema dreta en les democràcies liberals, de la mà de Cas Mudde, un dels grans experts internacionals en aquesta qüestió. Aquesta edició també acollirà unes jornades sobre l'estat de la llibertat d'expressió en el món de l'art i de la creació, organitzades pel col·lectiu Artist at Risk, com a cloenda del projecte europeu «AR - European Heavens», que ha donat suport a artistes perseguits arreu del món i en el qual ha participat el CCCB.

Participants confirmats Cas Mudde i Artist at Risk
Col·labora PEN Català, Artist at Risk i Col·lectiu Dia Orwell

---

SADE: LECTURES POLÍTiques I FILOSÒFIQUES

14 i 15 de juny

Quin és el llegat de l'obra de Sade en el pensament contemporani? Segons qui s'acosti a les seves obres, hi ha un Sade revolucionari i alliberador, o un personatge pernicios i corruptor. El dilema és si llegir-lo com un filòsof a qui cal prendre de debò o com un novel·lista que es limita a construir fantasies. Encara que, en comptes d'aquesta contraposició, podem interpretar que ens proposa un desafiament: ens convida a enfrontar-nos al lloc del mal en l'experiència humana, i això ens porta a preguntar-nos si els seus escrits representen una filosofia de la llibertat o una filosofia del mal. La primera seria emancipadora i subversiva, transgressora dels valors morals i religiosos tradicionals; la segona, en canvi, mostra la dimensió excessiva i violenta del desig i les conseqüències destructives d'una racionalitat sense límits.

En aquest seminari internacional, diferents personalitats del pensament debatran la figura de Sade i el seu llegat en la filosofia, en el marc de l'exposició «Sade. La llibertat o el mal».

Organitza CCCB

Col·labora Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) i Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)

HANNAH ARENDT LLEGIR EL PRESENT

Del 29 de novembre a l'1 de desembre

En les darreres dècades, Hannah Arendt s'ha convertit en una referent imprescindible per llegir el món contemporani. Reflexions centrals de la seva obra com l'emergència de noves formes de dominació, la crisi dels refugiats, la reivindicació de nous drets o la cerca de formes d'acció política no-violenta han esdevingut indispensables per imaginar altres formes de resistència i creativitat política davant els reptes actuals.

Amb el pensament de Hannah Arendt com a teló de fons i amb l'objectiu de conversar sobre problemes filosòfics, polítics i ètics contemporanis vinculats al seu pensament, el CCCB organitza un seminari i una conversa pública que posarà en diàleg pensadores i investigadores locals i internacionals que conformen aquest pensament coral d'inspiració arendtiana.

Un projecte comissariat per Matías Sirczuk, investigador del Consell Nacional d'Investigacions Científiques i Tècniques (CONICET, Argentina), i professor de Teoria política a la Universitat de Buenos Aires.

Organitza CCCB

Amb el suport de Seminari Filosofia i Gènere (Universitat de Barcelona); ADHUC. Centre de Recerca. Teoria, Gènere i Sexualitat (Universitat de Barcelona); Projecte «MUVAN. Dones a l'avantguarda de l'activisme entre segles (XIX i XX): influències en la filosofia femenina»; i GAPP, Grup Arendt i de Pensament i Política (Universitat de Barcelona)

EL MEU NOM ÉS UNIVERS

18 de gener

Segons l'artista Eugènia Balcells, autora de l'obra *Home-natge als elements*, la llum és la veu de la matèria. Si tots estem fets de matèria, la llum dels elements és també la nostra veu. A partir d'aquesta obra, una sèrie d'artistes, intel·lectuals, escriptors i científics d'arreu del món reflexionen en el llibre coral *El meu nom és Univers* (Actar, 2022), editat per Eulàlia Bosch, sobre allò d'universal que tots compartim, sobre el principi de matèria que ens uneix sense diferències.

Participants Eugènia Balcells, Toni Pou i Jordi Balló

MATÈRIES PRIMERES

27 de febrer, 6 i 13 de març

Imaginar un futur diferent requereix una capacitat creadora que avui en dia sembla obturada. Mentre la revolució digital ho aposta tot a la immaterialitat, cada vegada es fan més evidents els límits materials d'aquesta il·lusió en un món amb recursos finits. Per construir una alternativa a les utopies digitals, és cabdal generar un nou imaginari material que ens connecti amb el món que ens envolta. Per al filòsof Gaston Bachelard, la imaginació i la matèria estan íntimament lligades. Com diu a *El agua y los sueños*, el segon dels seus llibres dedicats als quatre elements, «la meditació d'una matèria educa una imaginació oberta».

Aquest programa reprèn l'aposta de Bachelard i reuneix filòsofs, antropòlegs i artistes per reflexionar sobre la imaginació creadora, a partir del vincle amb l'aspecte més material de la vida al planeta: des de les matèries necessàries per fer possible el món on vivim fins al paper que els elements (aire, aigua, terra, foc) tenen en el nostre futur més immediat. Com fer tangible el que ens uneix materialment al món? Quin paper tenen les humanitats i l'art a l'hora de fomentar una nova imaginació material?

AIGUA

Periodisme narratiu i fotografia per submergir-se a l'aigua
Presentació del número 8 de la revista 5W
15 de març

Ens fa viure. Ens mata. Ens refresca. Ens enverina. Cada any, 5W porta un tema fonamental del món contemporani a la seva revista en paper, un monogràfic de més de 250 pàgines de reportatges i fotografia. En aquesta ocasió, la revista se centra en l'aigua, en totes les seves dimensions: navega pel riu Congo, descobreix la importància de l'accés a l'aigua a Guatemala, analitza la guerra d'Ucraïna des del mar Negre i el riu Dnièper, reflexiona sobre la pesca, ens ensenya el desgel, reinterpreta el riu Nil, i busca una perspectiva de gènere en l'ús i el consum d'aigua.

Participants confirmats Maribel Izcue, Santi Palacios, Xavier Aldekoa, Anna Surinyach, Agus Morales i Eileen Truax
Coorganitza Revista 5W

EL FUTUR DEL CLIMA

20 d'abril

Cada any, el Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC) publica un informe sobre l'estat dels coneixements científics, tècnics i socioeconòmics relatius al canvi climàtic, així com les seves possibles causes i repercussions. Aquest informe, el més ben valorat internacionalment, marca el ritme de les mesures que cal prendre davant l'emergència climàtica i posa de relleu la necessitat d'emprendre accions urgents d'abast global. En aquesta sessió s'analitzaran els resultats de l'informe 2022, que s'han de publicar el primer trimestre de 2023, en col·laboració amb el Barcelona Supercomputing Center (BSC) i amb la presència de Francisco Doblas Reyes, director del Departament de Ciències de la Terra al BSC i membre de l'IPCC.

Coorganitza Departament de Ciències de la Terra del Barcelona Supercomputing Center

---

AMAZÒNIA, CONGO I PAPUA OCCIDENTAL

Les vides del bosc tropical
26 d'abril

El Brasil, la República Democràtica del Congo i Papua Occidental acullen els tres boscos tropicals més grans del món. L'Amazònia, amb una extensió de 5,5 milions de quilòmetres quadrats, abasta fins a vuit països de l'Amèrica del Sud i conté el 30 % de les espècies d'insectes, plantes i animals del planeta. La selva del Congo fa 3,7 milions de quilòmetres quadrats i alberga fins a 600 espècies d'arbres i 10.000 d'animals, mentre que la selva de Papua Occidental és l'hàbitat d'unes 20.000 espècies de plantes, 602 d'ocells i 125 de mamífers. Totes elles estan en perill d'extinció, sota l'amenaça de la desforestació, els incendis, la caça furtiva, la mineria i altres formes d'extracció violentes, incloent-hi la persecució dels pobles indígenes, 850 grups ètnics que són els repositoris vivents del coneixement sobre la conservació d'aquests biomes extraordinaris que són essencials per a la vida a la Terra.

Avui que l'amenaça de l'extinció plana sobre tantes espècies, inclosa la nostra, és cabdal aprendre de les cosmologies indígenes i prestar atenció a la seva saviesa. De la mà de diverses veus del Brasil, la República Democràtica del Congo i Papua Occidental, i també a través del cinema, aquest cicle busca parlar sobre els sabers d'aquells qui viuen en aquests indrets, tant essencials com vulnerables.

Comissaris Julie Wark i Jean Wyllys

Ciutats habitables

CONFERÈNCIA DE PAOLA VIGANÒ

El futur de la ciutat europea

20 de gener

La pandèmia i l'onada de calor que ha afectat Europa els darrers mesos han sacsejat la base de la vida a les ciutats. Nascudes com a llocs d'intercanvi i llocs polítics primordials de la modernitat, les ciutats avui s'han convertit en espais hostils que necessiten ser repensats tenint en compte una sèrie de nous reptes. Paola Viganò, arquitecta, urbanista i directora del Laboratori d'Urbanisme de la Universitat Politècnica Federal de Lausana, ha treballat aquestes qüestions al llarg de la seva dilatada carrera. Des del setembre de 2022, ha participat com a professora convidada al taller de projectes «Territoris de contacte», organitzat per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) i el CCCB, on s'han abordat aquests reptes a partir de l'experiència del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2022. En aquesta sessió, que clou aquest projecte acadèmic, Viganò presentarà les seves reflexions sobre el futur de les ciutats a Europa.

ART I DEMOCRÀCIA: UNA PERSPECTIVA URBANA

18 i 19 d'abril

L'espai públic és fonamental per crear vincles entre persones i cultures. També ho és per imaginar nous models de societat en un context on creix la sensació de pèrdua de pertinença i de representativitat política. En aquest programa, acadèmics i artistes reflexionen sobre com l'art pot intervenir en l'espai públic urbà per recosir les societats dividides. Què manté unida una societat diversa? Com pot l'art generar els espais de trobada que la política sembla haver extraviat? El programa inclou un seminari amb experts en art i espais urbans, i un acte públic relacionat amb aquesta temàtica.

CIUTAT VELLA

TALLER ETSAV-CCCB

Del 4 al 8 de setembre

Cada any, l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV), en col·laboració amb el CCCB, organitza un taller internacional que aplega a tots els alumnes de grau en la seva primera setmana de curs per dur a terme un exercici teòric i pràctic que es proposa, des de les eines de l'arquitectura, investigar els espais públics de Ciutat Vella. L'any 2023 té lloc la tercera edició d'aquesta proposta, que s'emmarca en la línia de treball del CCCB sobre espai públic i ciutat, i que consolida el vincle acadèmic entre el CCCB i l'ETSAV.

Organitza CCCB i ETSAV

PENSAR EL FUTUR DE LA CIUTAT

9 i 10 d'octubre

Són molts els interrogants que ha obert la pandèmia en l'àmbit del futur de les ciutats. Les restriccions i el confinament van atacar molts aspectes que es troben al cor de la vida urbana, com ara els espais públics i les trobades col·lectives, la qual cosa va contribuir a l'aïllament d'una gran part de la població i va posar en evidència la precarietat de les seves condicions de vida. També, les dures limitacions del confinament a les ciutats han promogut un anhel de vida més rural, menys densa i més connectada amb entorns verds. Davant d'aquesta realitat, que conviu amb el fet estadístic que la major part de la població mundial seguirà vivint a les ciutats les properes dècades, es fa necessari replantejar com han de créixer els entorns urbans i de quina manera les ciutats han d'adaptar-se als nous reptes.

Com poden contribuir els entorns urbans a la mitigació de l'emergència climàtica? Es podran crear ciutats més sostenibles i ambientalment segures? Com es pot promoure el retorn dels valors de l'espai públic i la vida compartida que es troben en l'essència de la cultura urbana? Per respondre aquestes qüestions, l'Architecture Foundation (Londres), Arc en rève (Burdeus) i el CCCB proposen un programa per relançar el pensament urbà i fer visibles les veus que poden contribuir a renovar el paper de les ciutats en la nostra societat.

Organitza CCCB, Architecture Foundation i Arc en rève

Oceans de literatura

EL VENT SE M'ENDURÀ

Lectura de poemes d'Abbas Kiarostami
Febrer

La poesia del gran cineasta iranià Abbas Kiarostami està íntimament lligada a la seva creació fílmica i fotogràfica: és la mateixa mirada poètica que travessa tota la seva obra.

Els seus poemes, com ràfegues fulgurants que recorden el haiku, evoquen escenes de la natura, de la vida quotidiana i del món rural, i sovint plantegen reflexions morals o existencials.

En aquesta sessió es recordarà la figura del cineasta, vinculat al CCCB a partir del projecte expositiu «Erice-Kiarostami. Correspondències» (2006), i es farà una lectura dels seus poemes, aprofitant la traducció al català per primera vegada de la seva obra (*El vent se m'endurà*, Karwán, 2022).

DIA MUNDIAL DE LA POESIA

21 de març

La Unesco va declarar el dia 21 de març Dia Mundial de la Poesia. Per celebrar-ho, la Institució de les Lletres Catalanes —amb la col·laboració de diverses entitats públiques i privades— celebra una gran festa de la paraula i les lletres, i fomenta tot un seguit d'iniciatives, presencials i a través de la xarxa, arreu dels territoris de parla catalana. Es fa la tria d'un poema, que es tradueix a nombroses llengües, cosa que mostra la riquesa mundial de la poesia en un joc de tornaveu poètic de gran extensió territorial (amb celebració des d'Alacant fins a l'Alguer, i des de la Franja fins a Puigcerdà).

Organitza Institució de les Lletres Catalanes
Col·labora CCCB

KOSMOPOLIS 23

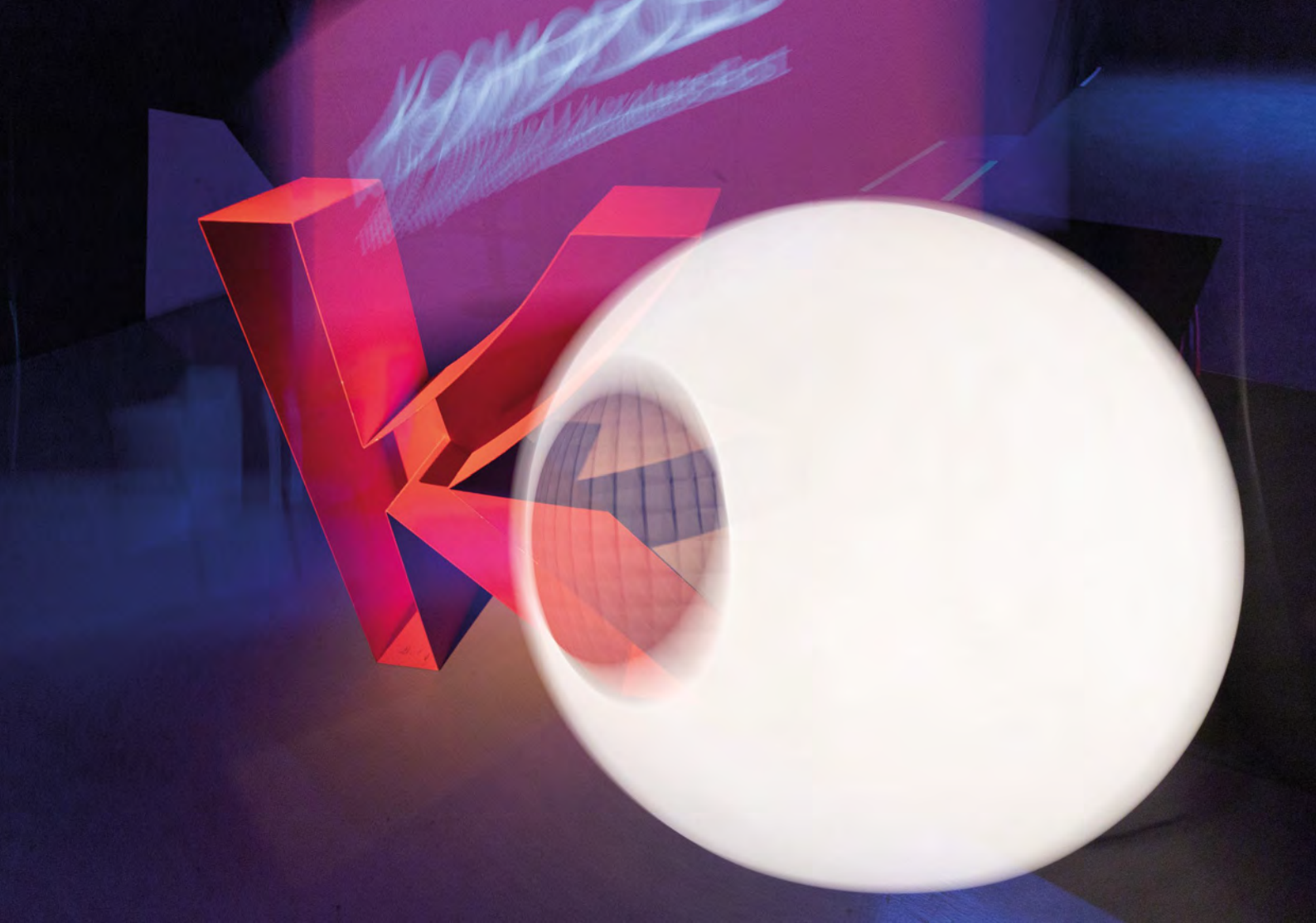
Literatura oceànica
Del 25 al 29 d'octubre

Kosmopolis és un festival biennal que defensa, des del 2002, un concepte obert i amplificat de literatura, en el qual la paraula (oral, impresa i electrònica) interactua amb les arts i les ciències. És una festa per descobrir autors, per fer-nos preguntes sobre les normes i sobre els límits entre disciplines i gèneres, per imaginar el futur del llibre i de la lectura, per navegar entre llengües, i per revisar mites, tradicions i identitats. Cada nova edició de Kosmopolis renova l'esperit que en va fomentar el naixement, el de ser una cita amb l'art i la llibertat, inspirada en una antiga consciència: som ciutadans del cosmos, ciutadans de l'Univers.

L'edició 2023 de Kosmopolis estarà dedicada al tresor inacabable de la literatura oceànica: de l'*Epopèia de Guilgameix* i l'*Odissea*, a les grans novel·les de ficció nàutica i les ciutats submergides del futur. Una trobada per explorar la fauna mitològica dels mars, els viatges amb rumb desconegut, les illes del paradís i l'infern, les biblioteques de gel, les narradores del mar, els relats abissals, la fascinació dels fars; el treball de la imaginació a través dels segles en un planeta que també podria anomenar-se «Aigua».

Kosmopolis 23 seran cinc dies d'alta intensitat amb diàlegs, col·loquis, recitals, *performances*, instal·lacions, concerts i tallers per a totes les edats. Una festa on la literatura s'amplifica per intuir tot allò que permet el sentiment oceànic davant els reptes que planteja l'antropocè.

Democràcia, drets i llibertat

EDUCAR EN UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

24 de gener, 14 de febrer i 7 de març

No hi ha cap força de transformació més potent que l'educació: per promocionar els drets humans i la dignitat, per erradicar la pobresa i millorar la sostenibilitat, per construir un futur millor per a tothom. És per això que és necessari pensar i imaginar de nou l'educació en un món canviant.

En un escenari postpandèmic, repensar l'educació passa per la reflexió sobre l'emergència climàtica i la irrupció de les noves tecnologies, sense descuidar els reptes estructurals del sistema educatiu.

Participants confirmats Marta Peirano i Philippe Meirieu
Col·labora Consell Educatiu Municipal de Barcelona i Institut de Ciències de l'Educació de la UAB

CONFERÈNCIA D'EVA ILLOUZ

La fi de l'amor

15 de febrer

Eva Illouz és una de les sociòlogues més reconegudes internacionalment. Al llarg de la seva trajectòria, ha centrat la seva recerca en esbrinar l'impacte del capitalisme en les emocions, l'amor, la intimitat i la sexualitat. És autora de llibres tan rellevants com *Por qué duele el amor. Una explicación sociológica* (Katz, 2012); *Capitalismo, consumo y autenticidad. Las emociones como mercancía* (Katz, 2019), o *El fin del amor. Una sociología de las relaciones negativas* (Katz, 2020). En aquesta sessió l'autora torna al CCCB per tractar els seus darrers temes de treball.

Col·labora Centro de Cultura Contemporánea Conde Duque de Madrid

---

IRAN: L'ECO D'UNA REVOLUCIÓ

22 i 23 de maig

La revolució viscuda a l'Iran el 1979 va culminar amb la instauració del règim islàmic que encara avui dirigeix el país. Tot i el fort caràcter religiós i conservador del govern resultant, l'aixecament popular del 1979 va rebre l'impuls de moltes veus que s'inspiraven en el maig francès i la revolució cubana. En les darreres setmanes, els carrers de tot el país s'han tornat a omplir de veus de protesta. Amb les dones al capdavant, els iranians desafien un règim que sembla trontollar després de quatre dècades exercint control sobre els codis de vestimenta, la sexualitat, la creació cultural i la llibertat d'expressió.

Quines utopies van empènyer la revolució del 1979 i quines mobilitzen la joventut iraniana avui? Quin paper pot jugar l'art en la difusió de la cultura de la dissidència i la protesta? Quin vincle tenen aquestes protestes amb les mobilitzacions viscudes a escala global els darrers anys?

Coorganitza Universitat Johns Hopkins

SOCIETATS ALGORÍTMiques

Del 13 al 15 de novembre

Els algorismes i la intel·ligència artificial es troben cada vegada més presents en moltes dimensions de la nostra vida i són eines usades per prendre decisions que van des de l'àmbit científic fins al polític i social. Com ja s'ha vist durant la crisi sanitària provocada per la covid, la capacitat d'aquestes màquines per dur a terme càlculs d'un abast impensable fins fa poc obre la possibilitat de resoldre problemàtiques amb un gran nivell de precisió. Tanmateix, també planteja dubtes importants amb relació a l'autonomia d'aquestes tecnologies per prendre decisions, la violació de drets individuals que es pot trobar rere l'ús de determinades dades i el control de la població que se'n podria derivar. Com s'han d'abordar els aspectes ètics i polítics de les societats algorítmiques? Com caldria regular l'ús d'aquestes tecnologies en les societats democràtiques?

Aquest seminari internacional té lloc en paral·lel a l'exposició «Intel·ligència artificial» del CCCB i en el marc del projecte europeu «Algorithmic societies», dirigit per la professora Louise Amoore, de la Universitat de Durham.

Organitza CCCB i Universitat de Durham

En col·laboració

BIENNAL CIUTAT I CIÈNCIA

Tercera edició
Febrer

L'Ajuntament de Barcelona impulsa la tercera edició de la Biennial Ciutat i Ciència, que durant uns dies proposa un divers ventall d'activitats on reflexionar sobre el coneixement científic per fer front als reptes d'aquest segle: debats, xerrades i taules rodones es combinen amb formes d'expressió artística com la música, el cinema o les arts visuals.

Organitza Departament de Ciència i Universitat de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat de l'Ajuntament de Barcelona

---

DIUMENGE AL PATI

Tot l'any

«Diumenge al Pati» és un programa del CCCB i la llibreria Laie que ofereix lectures, converses i recitals, des de l'assaig fins al llibre infantil i juvenil, amb l'objectiu de contribuir a mantenir viva la riquesa cultural de la nostra ciutat.

Aprofitant el Pati de les Dones com a gran espai obert del CCCB, «Diumenge al Pati» oferirà activitats que, de manera informal i senzilla, serveixin per difondre el teixit de complicitats i projectes vinculats al món del llibre. El CCCB i la llibreria Laie treballen junts en aquesta proposta per seguir celebrant la capacitat transformadora de la paraula i la literatura.

Organitza Llibreria Laie i CCCB

CURSOS DE L'INSTITUT D'HUMANITATS DE BARCELONA

Tot l'any

L'Institut d'Humanitats de Barcelona funciona a la manera d'una universitat oberta, i cada any ofereix una trentena de cursos i seminaris de qualitat a un públic general al qual no es demana cap requisit previ, a part de la curiositat i la motivació per aprendre. Els cursos, els cicles de conferències i els seminaris especialitzats aborden tant les temàtiques tradicionals de les humanitats com d'altres de més innovadores, i intenten sempre bastir ponts entre disciplines. El programa incorpora investigadors i creadors consolidats, i joves en el procés de donar a conèixer les seves recerques. Aquest caràcter intersticial de l'Institut, a cavall entre la universitat i altres llocs informals de producció del coneixement, proporciona un espai de llibertat que promou la barreja de públics i professors, i resulta especialment enriquidor.

Organitza Institut d'Humanitats de Barcelona

A hand is holding a small, light-brown terracotta cup. The scene is set on a light-colored, textured table. To the left, a large, dark, textured bowl sits on a metal stand. In the center, a circular terracotta tile with a purple floral pattern lies flat. To the right, a brass ring or bracelet is partially visible. The background shows a blurred wooden structure, possibly a table or bench. The overall lighting is soft and natural, suggesting an outdoor or well-lit indoor setting.

Experimentar amb la imatge

XCÈNTRIC, EL CINEMA DEL CCCB

Cinema d'avantguarda i experimental

Del gener al maig

La nova temporada de Xcèntric posa especial atenció al cinema fet per dones. Arrencarà amb «Women Light Music», un programa inspirat en la xerrada que l'artista britànica Lis Rhodes va impartir fa una dècada a la Fundació Joan Miró sobre la seva obra *Light Music*, en la qual reflexionava sobre la relació de les dones amb la composició musical. La sessió inclourà la peça *Flight* (1981), de l'artista Eugènia Balcells, interpretada en directe, i una mostra de peces de cineastes clàssiques, com Mary Ellen Bute o la mateixa Lis Rhodes, i contemporànies, com Blanca Rego.

També hi seran presents la primera cineasta afro-cubana, Sara Gómez, amb *Mi aporte*, un documental que aborda les desigualtats a la Cuba de la revolució; l'artista letona Signe Baumane, amb *My Love Affair With Marriage*, un film d'animació musical sobre el costat fosc de l'amor romàntic; així com les cineastes que han treballat amb impressora òptica, un dispositiu utilitzat inicialment per a l'elaboració de crèdits i efectes especials, que en les mans d'artistes i cineastes experimentals va obrir noves possibilitats creatives.

En col·laboració amb la Mostra Internacional de Films de Dones, Xcèntric posarà el focus en cineastes que han col·laborat amb infants per dur a terme les seves peces, com l'animadora hongaresa Kati Macskássy o la nord-americana DeeDee Halleck, autora de *Children Make Movies*, a les quals s'afegirà la projecció de l'entrançable documental del xilè Ignacio Agüero, *Cien niños esperando un tren*, rodat durant la dictadura militar en una escola d'una barriada humil de Santiago de Xile.

Xcèntric també retrà homenatge al desaparegut Jean-Luc Godard, amb dues sessions que descobriran una part molt poc coneguda de la seva extensa obra, on comparteix, a mode d'assaig, reflexions sobre el cinema i el seu procés creatiu: *Voyage à travers un film (Sauve qui peut (la vie))* (1981), on fa una revisió crítica de *Sauve qui peut la vie* (1980), en diàleg amb Isabelle Huppert, l'actriu protagonista; i una segona sessió amb peces on el cineasta suís dialoga amb el cineasta i assagista Harun Farocki en relació amb les seves idees sobre el muntatge.

En el programa destaquen especialment un conjunt de pel·lícules de culte recuperades recentment en DCP (*Digital Cinema Package*, en anglès), com els diaris íntims de la cineasta Ed Pincus (1971-1976) i la *rara avis* *ORG* (1979), un desbordant *collage* audiovisual de l'argentí Fernando Birri, conegut com el pare del nou cinema llatinoamericà. Totes dues són pel·lícules monumentals i

molt difícils de veure, com *Route One USA*, la *road movie* de Robert Kramer que recull un viatge de 5.000 km per la Costa Est dels Estats Units, amb durades que oscil·len entre les tres i les quatre hores. Es tracta de propostes que representen un repte per a l'espectador, però que alhora proporcionen experiències de gran intensitat.

Xcèntric és un espai que vol contribuir a mantenir viu el cinema analògic en plena era digital. Es mostrarà l'obra de cineastes que segueixen treballant en format analògic quan el cel·luloide ja és pràcticament obsolet, com el nord-americà Timoleon Wilkins o el suís Hannes Schüpbach, que vindrà a Barcelona a dialogar amb el públic de la sessió. Per cloure la temporada, tindrà lloc un cap de setmana especial dedicat a la *performance* amb cinema analògic, un terreny en ebullició a la nostra ciutat, gràcies al treball de col·lectius com CRATER-Lab i altres artistes residents a La Escocesa o Hangar.

Arxiu Xcèntric

L'Arxiu Xcèntric incorporarà, en la seva col·lecció, obres del crític i cineasta Juan Bufill, un dels noms més importants del cinema experimental local des dels anys vuitanta, i un documental rodat a l'estudi del pintor i cineasta basc José Antonio Sistiaga, autor del primer llargmetratge de la història pintat directament sobre pel·lícula.

Com ja és habitual, l'arxiu acollirà visites comentades, tallers de projecció cinematogràfica o de cinema sense càmera, i un espai de cineclub amb una sessió mensual per visionar i comentar col·lectivament peces del catàleg.

SIMFONIES DE CIUTAT

Projecte de creació audiovisual
en col·laboració amb Dones Visuals
Març, estrena al D'A Festival de Cinema de Barcelona

Com són les ciutats d'avui? I què ens en pot revelar la mirada de les cineastes?

«Simfonies de ciutat» pretén veure i analitzar l'espai urbà a través dels itineraris personals de diferents cineastes, i crear una col·lecció de peces audiovisuals que donin testimoni de les ciutats de principis del segle XXI.

Les *city symphonies* de principis del segle XX, on el cinema observava i registrava la vida tal com era, són un clar referent d'aquest projecte, amb obres com *Manhattan*, de Charles Sheeler i Paul Strand (1921); *Berlín, simfonia d'una gran ciutat*, de Walter Ruttmann (1927); i *L'home de la càmera*, de Dziga Vertov (1929). Però també pel·lícules més recents, creades a partir dels anys cinquanta, en les quals les descripcions de la vida ciutadana ja són parcials i voluntàriament subjectives: *In the Street*, de Helen Levitt (1952), *Scotch Tape*, de Jack Smith (1959-1962), o *The Whirled*, de Ken Jacobs (1956-1963). I també els retrats particulars de ciutats de Jem Cohen o l'observació singular de l'espai públic que fa Victor Kossakovsky a *Tishe!* (2003): títols que, en lloc de descriure la ciutat, capturen la teatralitat espontània de la vida quotidiana i les contradiccions de l'espai urbà i el seu ús.

«Simfonies de ciutat» recull el testimoni de totes aquestes obres, i es planteja amb un tractament a manera de diari en primera persona, un quadern d'anotacions on la cineasta recull reflexions i emocions sobre la seva ciutat. Cada peça té una mirada diferent: voyeurística, poètica, irònica... i dona peu a reflexionar sobre temes universals com el temps, la quotidianitat, la destrucció o la construcció dels espais, els no-llocs, etc.

En aquesta segona edició, es presentaran cinc cineastes, que han filmat Barcelona i altres ciutats de l'àrea metropolitana. La selecció s'ha fet donant veu tant a cineastes consolidades com emergents, i treballant en col·laboració amb el col·lectiu professional Dones Visuals.

Cineastes participants Marga Almirall, Alba Cros, Elena Molina, Vivian Muñoz i Marina Rodríguez

Organitza CCCB

Col·labora Dones Visuals

Amb el suport de Diputació de Barcelona

CINEMA 3/99

Del febrer al juny i del setembre al desembre

Si el cinema és considerat un llenguatge universal, el CCCB proposa un programa de cinema per a totes les edats, per als menuts i per als grans que desitgin mantenir viva la imaginació com un procés creatiu personal.

Un programa de pel·lícules que navegarà per tots els gèneres, des de l'animació experimental fins al videoart i el cinema d'artista, amb la intenció de generar un primer contacte amb aquestes cinematografies allunyades dels canals habituals per a infants.

En aquesta segona edició, el programa anirà a càrrec de Marie-Pierre Bonniol (Studio Walter), referent internacional en la programació de cinema d'artista per a nens i nenes, i girarà entorn de la música, amb propostes de diferents estètiques, èpoques i orígens (França, Estats Units, Japó, Líban o Polònia).

Cada programa inclou una peça de creació original encarregada a cineastes i videocreadors locals; en aquesta edició, de l'artista xilè establert a Barcelona Carlos Vásquez Méndez.

AMORS ON FIRE!!

Del 10 al 12 de febrer

FIRE!!, la Mostra de Cinema LGTBI de Barcelona, i el CCCB s'uneixen per cinquè any per presentar una selecció de les millors obres de les darreres edicions del festival, al voltant del dia de Sant Valentí, per celebrar maneres diferents d'estimar i viure la identitat de gènere. Pel·lícules com *Sedimentos* o *Homebody* són una celebració de la identitat «trans» des d'una mirada tendra i divertida. *Surviving the Silence* ens ensenyarà les dificultats, per a les dones lesbianes, de fer carrera dins d'institucions com ara l'exèrcit nord-americà. I *Suk Suk* o *Vento seco* ens parlaran d'històries d'amor gai des de Hong Kong fins a l'estat brasiler de Goiás.

Organitza FIRE!!, Mostra de Cinema LGTBI de Barcelona
Col·labora CCCB

BRAIN FILM FEST

Art, creativitat i cervell

Del 15 al 19 de març

És possible entendre els efectes de la creativitat, l'art o la bellesa en el nostre benestar? L'expressió artística pot fer aflorar vivències, experiències o emocions que viuen ocultes en el cervell? Quins mecanismes cerebrals s'activen davant d'una obra pictòrica, una simfonia o una peça audiovisual? En aquesta sisena edició, el Brain Film Fest provarà d'entendre els mecanismes cerebrals que s'activen a través de la creativitat i l'art.

Organitza Fundació Pasqual Maragall, Fundació Uszheimer i Minimal Films

---

D'A

Festival de Cinema de Barcelona

Del 23 de març al 2 d'abril

El D'A Festival de Cinema de Barcelona presenta un panorama internacional del millor cinema d'autor contemporani, que combina el descobriment de nous talents amb cinematografies consagrades. Un cinema personal i creatiu, que assumeix riscos artístics en el seu plantejament.

Des dels seus inicis, el D'A ha apostat pels directors i directores més emergents i les noves narratives, i s'ha convertit en un radar de cineastes de futur a través de les seves seccions competitives. Es tracta d'un festival que celebra la cinefília i posa en primer pla la creativitat, la personalitat i la llibertat artística dels directors.

La tretzena edició del D'A Festival de Cinema de Barcelona se celebrarà a diversos espais del CCCB, als cinemes Renoir Floridablanca, al cinema Aribau, a la Filmoteca de Catalunya i al Zumzeig.

Organitza Noucinemart

DOCSBARCELONA

Festival Internacional de Documental de Barcelona

Del 17 al 27 de maig

DocsBarcelona és el Festival Internacional de Cinema Documental de Barcelona, format per seccions internacionals competitives, seccions no competitives, classes magistrals i un mercat professional. El CCCB acollirà projeccions, conferències i activitats de finançament per a professionals.

Organitza Paralel 40

PANTALLA INTERIOR

Agost

«Pantalla interior» és un programa dedicat a aquelles obres que sorgeixen directament de l'imaginari dels creadors. Cineastes que fan servir el cinema com un instrument per expressar el món dels pensaments, els somnis o la imaginació. El 2023 presentem un monogràfic de Sally Cruikshank, dibuixant de còmics *underground* i animadora independent, coneguda pel seu estil psicodèlic i surrealista, la seva paleta de colors i el seu extravagant sentit de l'humor. El programa inclou els curts *Fun on Mars* (1971), *Make Me Psychic* (1978) i *Quasi At The Quackadero* (1978), seleccionat el 2009 per formar part de l'Arxiu Nacional de Cinema de la Biblioteca del Congrés dels Estats Units.

SERIELIZADOS FEST

Festival Internacional de sèries de Barcelona

Del 18 al 22 d'octubre

Desena edició del festival de referència a Espanya sobre el fenomen cultural i social que representen les sèries de televisió. Serielizados Fest programa estrenes exclusives, estrenes de capítols, xerrades amb els seus creadors i creadores preferits, i classes magistrals adreçades a professionals. Inclourà també el Showcase de Pilots de Ficció. El millor talent emergent pot mostrar les seves sèries i sèries web en una competició en línia i presencial, que és un punt de trobada entre els joves creadors i la indústria.

Organitza Revista *Serielizados*

MANIFESTOS FÍLMICS FEMINISTES IX

Del 9 a l'11 de novembre

Aquest cicle anual de la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona recull propostes filmiques que, des d'òptiques diverses, han donat forma cinematogràfica als debats protagonitzats pels feminismes des de mitjans del segle XX fins a l'actualitat. Unes obres que mostren un panorama d'influències mútues entre els discursos crítics dels feminismes i la creació cinematogràfica, i que plantegen el paper de l'activisme audiovisual en la interpretació i difusió de llurs idearis.

Organitza Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona
Col·labora CCCB

L'ALTERNATIVA

Del 17 al 24 de novembre

El festival de cinema independent l'Alternativa renova, un any més, el seu compromís amb el cinema més original i compromès. Degà dels festivals de cinema a Barcelona, l'Alternativa segueix apostant per obrir les pantalles a altres mirades i altres veus, donant suport a joves creadors emergents i homenatjant els que han impulsat l'evolució del cinema. Durant la tardor, el festival l'Alternativa és una cita ineludible per descobrir el millor cinema independent d'arreu del món.

Més enllà de les sessions competitives de l'Alternativa Oficials, el festival desplega un programa de projeccions paral·leles amb estrenes i sessions retrospectives, i proposa també espais de debat, formació i celebració per a professionals, estudiants, seguidors del cinema independent i públic familiar.

Organitza L'Alternativa

WORLD PRESS PHOTO

Mostra internacional de fotoperiodisme
Novembre i desembre

Photographic Social Vision organitza la dinovena edició de l'exposició més reconeguda en l'àmbit del fotoperiodisme a escala mundial. La mostra reuneix les fotografies i les produccions multimèdia guanyadores dels concursos de fotografia i de narrativa digital World Press Photo. L'exposició mostra treballs, majoritàriament inèdits al nostre país, escollits per la seva qualitat visual i que ofereixen diversos punts de vista sobre l'actualitat. Mirades múltiples i panoràmiques que conviden a la reflexió, especialment enriquida a les visites guiades.

Activitats paral·leles

La Fundació Photographic Social Vision millora l'experiència expositiva amb la proposta de visites comentades i altres activitats paral·leles per generar debat sobre el valor i els reptes del fotoperiodisme i aprofundir en les temàtiques dels projectes guanyadors.

Organitza i produeix Photographic Social Vision
Col·labora CCCB

MINIPUT

2 de desembre

El MINIPUT és l'única mostra sobre televisió de qualitat de l'Estat espanyol. No és un mercat. No és un festival. Són unes sessions que consten de projeccions i debats amb els responsables dels programes de la televisió més innovadors, provocadors, educatius i amb vocació de servei públic de l'any, i se celebra a Barcelona cada mes de novembre o desembre des de l'any 1994.

El MINIPUT s'organitza seguint el model de l'INPUT (International Public Television), una conferència internacional sobre televisions públiques que se celebra un cop l'any des de 1978 i que reuneix professionals i estudiosos d'arreu del món vinculats al món de la televisió. A cada trobada anual es presenten centenars de programes emesos a la televisió pública dels gairebé cinquanta països membres d'INPUT, seleccionats pels coordinadors nacionals.

Organitza MINIPUT

EL DIA MÉS CURT

La festa del curtmetratge
21 de desembre

La festa mundial del curtmetratge se celebra cada any a diversos països al voltant del solstici d'hivern, el 21 de desembre. A Barcelona, ho celebrem al CCCB, amb una selecció d'obres de noms consolidats dins del programa «Perles» i diàlegs amb cineastes dins del programa «Xat curt».

Organitza Catalunya Film Festivals i Marvin & Wayne

A woman with her hair in dreadlocks is wearing large black headphones and a bright green long-sleeved top. She is looking down at a Pioneer DJ mixer on a table. Her right hand is on a knob of the mixer. The mixer is black with 'Pioneer Dj' written on it. There are several cables plugged into the mixer. The background is a plain, light-colored wall.

Crear, assajar
i aprendre

CULTURES D'AVENIR

Berlín, Barcelona, París
Del gener al juny

«Cultures d'avenir» és un programa de formació i d'intercanvi impulsat pel CCCB en col·laboració amb el Centre Pompidou de París i la Haus der Kulturen der Welt (HKW) de Berlín. En aquesta edició del programa, 15 joves artistes de Catalunya, França i Alemanya interessats en l'art comunitari i les pràctiques artístiques col·laboratives crearan una xarxa de treball per reflexionar sobre la relació entre l'art i la política avui. Durant sis mesos, els joves participaran en una sèrie de converses, tallers i intercanvis amb pensadors i artistes, i comptaran amb l'acompanyament de tres mentors, tots comissaris independents: la historiadora de l'art Simona Dvorak, la crítica i investigadora cultural Maria Ptqk, i l'escriptor Abhijan Toto. Les sessions de treball seran a distància i presencials, en tallers de quatre dies que tindran lloc successivament a Berlín, Barcelona i París. Els joves assajaran maneres de bastir ponts entre les seves disciplines, que van del teatre i la dansa a les arts visuals i plàstiques, el disseny i l'arquitectura, la literatura, la fotografia o el cinema.

Amb el suport de Oficina francoalemanya per a la joventut (OFAJ)
Col·labora Allianz Kulturstiftung i Arte

GRAPA

Programa de residències
Del gener a l'octubre

«Grapa» és un programa pilot de residències impulsat pel CCCB, Hangar i UOC per obrir, acompanyar i relatar processos de creació artística que se situen en la intersecció de l'art, la ciència i la tecnologia. Proposa als artistes que s'obrin a un acompanyament compartit entre les tres institucions que faciliti la recerca, la producció i la mediació durant alguna fase de desenvolupament del seu projecte. Al mateix temps, «Grapa» és un dispositiu d'observació i relatoria de processos artístics que té la finalitat de generar coneixement sobre la creació de projectes que se situen de ple en espais intersticials, a cavall entre disciplines i institucions. Finalment, és un espai per a l'aprenentatge, la creació de xarxa i la conversa entre institucions que treballen amb marcs, objectius i metodologies diverses. El 2023, «Grapa» acompanyarà el treball de les artistes Silvia Zayas i Joana Moll.

Aquest programa pilot forma part del projecte «RED-ACTS», una xarxa impulsada per la UOC i el nou Hub d'Art, Ciència i Tecnologia de Barcelona, Hac Te, amb el suport de la Fundació Daniel i Nina Carasso.

FLORS I VIATGES

Juliol

Amb la creació d'un bosc fantàstic a partir de l'obra *Viatges i flors* de Mercè Rodoreda, Cabosanroque planteja una reflexió al voltant de la guerra i les seves conseqüències des dels ulls de dones i infants; de com el trauma i el pas del temps manipulen la memòria, modificant l'experiència viscuda per acabar construint alguna cosa que s'acosta a la ficció. A més dels llibres i de l'experiència viscuda per Rodoreda, apareixen els testimonis de dones i nens que van viure la Segona Guerra Mundial, recollits per la premi Nobel Svetlana Aleksíevitx. Amb aquest projecte, Cabosanroque tanca la seva trilogia d'instal·lacions immersives dedicades a la interpretació lliure de l'obra d'escriptors catalans per abordar temes universals.

Participants enregistrats Rocío Molina, Mónica López i Núria Martínez Vernis, i refugiades ucraïneses a la província de Girona

Coprodueix Cabosanroque, Temporada Alta, Teatro Español y Naves del Español en el Matadero, Festival Grec, Teatre Nacional de Catalunya, Théâtre Garonne – Scène européenne i CCCB

LABORATORI ESCÈNIC

De l'octubre al desembre

Un programa per acompanyar i potenciar tres projectes escènics que estan en procés de creació i que tenen un marcat caràcter assagístic i experimental. «Laboratori escènic» ofereix a tres companyies joves una residència d'una setmana que culmina amb una primera posada en escena per compartir amb el públic un procés de creació obert.

Com a part del seu procés de recerca, les companyies coneixen altres creadors que han desenvolupat projectes afins als seus i que són figures de referència per a elles. El cicle, comissariat en les seves dues edicions pel programador teatral Isaac Vila, vol ser un laboratori on les propostes tinguin un espai d'assaig-eror i un punt de trobada interdisciplinari que provoqui la transmissió de coneixement i el contrast entre formes i continguts escènics.

LA MEVA MARE I LA INVASIÓ D'UCRAÏNA

Performance amb transformacions

Kíiv. Una dona gran fregeix costelles a la cuina mentre amenaça Putin en veu alta. Refusa anar al refugi antiaeri. Aquesta és la seva casa, diu, i no marxarà. Així comença *La meva mare i la invasió d'Ucraïna*, una peça teatral que tracta la vida d'Olga Denysova, mare de l'autora de l'obra, que viu a Kíiv i va néixer en aquesta ciutat durant els bombardejos alemanys de la Segona Guerra Mundial, el 1941. Una vida atrapada entre dues guerres que tracen un pont d'històries d'amor i d'intimitat entre mare i filla, avui separades per aquest nou conflicte.

Una peça escrita i dirigida per Sasha Denysova i interpretada per Aleksei Yudnikov, tots dos ucraïnesos exiliats a Barcelona a causa de la guerra, i amb la col·laboració del coreògraf Konstantyn Chelkaev.

En el marc de la residència artística coorganitzada per Artist at Risk, NoCallarem, el CCCB i l'Ajuntament de Barcelona.

CATÀRSIA, COL·LECTIU RESIDENT

Catàrsia és un col·lectiu de joves de procedència asiàtica que treballa per construir altres narratives, pròpies i situades. Vol ser un espai de diàleg i d'articulació de la creativitat dels joves asiaticodescendents i donar visibilitat a les creacions d'artistes de les diàspores asiàtiques que desafien i qüestionen la jerarquització racial, el sistema neocolonial, les categories de gènere, els referents en el món de l'art i la construcció de l'imaginari històric i social del que s'entén com a «oriental». Durant l'any 2023, Catàrsia serà un col·lectiu resident al CCCB per treballar, amb l'acompanyament d'un mentor, en la intersecció entre l'art i el treball comunitari, i donar forma al seu festival Furiàsia.

POSTDATA: CARTOGRAFIA DE LA TUBERCULOSI

Amb aquest projecte de creació i recerca ens proposem traçar un mapa de la memòria de la tuberculosi, una malaltia que segueix enquistada en les comunitats més vulnerables. Tots tenim alguna memòria de la tuberculosi, ja sigui pròpia, a través de la història familiar, o prestada de la literatura i el cinema. Per a algunes persones, però, sobretot les que han migrat de països amb incidència encara alta de la malaltia, la tuberculosi segueix sent una vivència quotidiana. Aquest projecte vol teixir aquestes memòries i experiències creuades prenent com a epicentre l'antic sanatori antituberculós situat al barri del Raval de Barcelona. Ho farà entrelaçant històries personals, converses i intercanvis epistolars entre investigadors, artistes i escriptors, metges, pacients i infermers, i veïns d'un dels barris de Barcelona amb una incidència més gran de la malaltia.

Un projecte que neix de la col·laboració entre la Unitat de Tuberculosi Experimental de l'Institut i Hospital de Recerca Germans Trias i Pujol, La Sullivan i el CCCB, i que compta amb el suport de moltes altres entitats, incloent-hi el consorci europeu SMA-TB, la fundació UITB i el consorci CIBER de Enfermedades Respiratorias.

TRÒLEC

Grup de treball sobre salut mental

Iniciem un projecte de recerca sobre malestar i salut mental dirigit per l'assagista i professor Eloy Fernández Porta. Es planteja com un procés obert d'intercanvi de coneixements, praxis i experiències sobre salut mental entre agents de diferents camps amb la voluntat d'articular una polifonia creativa i pràctica de discursos que van des de l'especialització tècnica fins a la realització estètica. El projecte neix de la necessitat de donar veu i vocabulari a les circumstàncies que envolten avui el patiment mental, les noves malalties de l'ànima, i que ha portat alguns analistes a parlar d'una hedonia depressiva, entesa com a gaudi-i-dificultat de parlar de la dolència.

Altres formats, altres escenaris

LA COMIQUERA

Del desembre de 2022 a l'abril de 2023

En el marc de l'exposició «Constel·lació gràfica», el CCCB obre durant quatre mesos «La comiquera», un espai que és alhora una petita biblioteca de còmic, un taller obert amb materials creats per l'artista i il·lustradora Núria Inés (Tinta Fina), i una programació per apropar-se al còmic d'avantguarda. El programa té com a protagonistes les autores de l'exposició i altres convidats del món del còmic i l'autoedició de Barcelona, com el festival Graf, la llibreria Fatbottom, la impremta Màquina Total, el canal La Resma o l'escola La Gossa, entre d'altres. «La comiquera» funciona també com a espai d'acollida i creativitat per a les visites escolars de Primària i Secundària, i hi tenen lloc altres activitats en col·laboració amb les escoles BAU i Massana, i amb projectes d'intervenció sociocomunitària del barri del Raval.

BIVAC

Laboratori de pensament jove

Del gener a l'octubre

Com seria un festival d'assaig, de pensament i creació, ideat, comissariat i gestionat per joves? Per intentar donar resposta a aquesta pregunta, el CCCB i la productora cultural La Sullivan han impulsat la creació de «Bivac», que és alhora un laboratori d'idees, un espai de discussió i formació sobre gestió i creació cultural contemporània, i un espai de programació. A través d'una convocatòria oberta, deu joves d'entre 19 i 25 anys passaran a formar part d'un equip que durant vuit mesos treballarà per imaginar com seria un programa de pensament que incorporés les maneres de fer, els referents i les preocupacions de la població més jove. En conversa oberta amb un grup de creadors, programadors i pensadors de la ciutat, els joves abordaran altres formes i continguts que potser agitaran, sacsejaran i obriran el CCCB a noves mirades i noves maneres d'habitar les institucions culturals.

BOCA

Del març al juliol

Què passa quan convides un grup d'adolescents a programar un festival de música per a gent de la seva edat? La resposta és el Festival Boca: un cartell ple de talents emergents i, sobretot, un espai de trobada inclusiu, divers, segur i divertit per a joves d'entre 14 i 19 anys. Els joves s'impliquen en totes les tasques organitzatives i de gestió, i es converteixen en protagonistes de la seva pròpia experiència cultural i en creadors de nous models culturals. Boca és una resposta a l'absència de programes per a joves adolescents a la ciutat i un espai que reivindica per a ells el poder transformador de les experiències col·lectives i presencials. El projecte ha rebut el premi Impulsa Cultura 2022.

Organitza Associació NouPOP

Amb el suport de CCCB

MEMEFEST

La festa del folklore digital i l'humor a Internet

11 de març

El Memefest és una aposta desenfadada i catàrtica per a la reflexió sobre els fenòmens d'actualitat que es produeixen a Internet més vinculats a la creació cultural i humorística. El 2023 el festival ens torna a convocar per riure juntes i celebrar l'amor i les relacions que neixen a les places digitals, per posar al descobert la deriva ideològica i el poder de determinats *influencers* i per reivindicar que, malgrat que ens encanta Internet —l'espai on les grans companyies lluiten per captar la nostra atenció—, volem i necessitem desconnectar.

Organitza Les filles d'Internet i CCCB

POETRY SLAM

Poetry Slam Barcelona és una plataforma de creació artística contemporània que té com a element essencial la paraula. Un projecte formatiu que utilitza la poesia escènica, l'*slam* i l'*spoken word* per treballar i fomentar les habilitats expressives i de comunicació. Una xarxa d'artistes que troben en l'ús de la llengua un recurs per al desenvolupament de la creativitat i l'eix que articula un espai de relació social i intercanvi.

Organitza Hipnotik Factory, Red927 i CCCB

ALIA

Art i ciència per a estudiants de Secundària

«ALIA» és un programa per a joves que vincula la recerca i la divulgació científica amb la creació artística i literària en col·laboració amb la Fundació Banc Sabadell. «ALIA» vol apropar als joves la recerca científica d'avantguarda i promoure el debat i la reflexió crítica sobre el seu impacte, generant a l'aula contextos de treball interdisciplinaris i assajant la relació entre art i ciència.

Durant l'any 2023, el CCCB col·labora amb el Center for Brain and Cognition (UPF) i l'Escola Joso. Centre de Còmic i Arts Visuals a partir de l'exposició «Cervell(s)», i amb el Barcelona Supercomputing Center (BSC-CNS) per desenvolupar una nova edició d'«ALIA» sobre la intel·ligència artificial.

EXPLORACIONS URBANES

Ciutats viscudes i cartografies crítiques

Del novembre de 2022 a l'abril de 2023

Un projecte d'investigació i creació al voltant de la ciutat amb joves de 4t d'ESO de dos barris de Barcelona. Durant sis mesos, els joves registren i exploren la seva relació amb l'entorn amb l'objectiu de crear un mapa propi, una cartografia no convencional sobre l'experiència i l'imaginari adolescent que ens descobreix la ciutat des d'un altre punt de vista. Al llarg d'aquest curs, una vuitantena de joves del Raval i el Bon Pastor intercanvien cartes i vivències, es visiten mútuament després de recórrer a peu la distància entre els dos barris i dissenyen un itinerari per convertir-se en amfitrions per un dia els uns dels altres. En aquesta edició d'«Exploracions urbanes», hi participa l'alumnat de l'Institut Miquel Tarradell del Raval i l'Institut Escola El Til·ler del Bon Pastor.

Organitza CCCB

Col·labora Androna Cultura i Versembrant

Amb el suport de Pla de barris de Barcelona

UN MATÍ AMB

Trobades amb estudiants de Secundària

Un programa de xerrades per a estudiants de Secundària que té com a objectiu incorporar els joves al debat sobre les grans qüestions que agiten el món contemporani. Al llarg del curs, el CCCB proposa una sèrie de trobades amb alguns dels pensadors, creadors i científics més punyents i inspiradors del moment, tant locals com internacionals, acompanyades de propostes i materials per treballar a l'aula. Un programa que vol obrir els imaginaris, promoure la participació i la circulació d'idees, i estimular la pràctica de la conversa i el pensament crític.

BIOSCOPI

Taller d'animació documental

Bioscopi és una caixa d'eines per experimentar amb l'animació documental, és a dir, per parlar del món que ens envolta creant imatges en moviment amb dibuixos o amb objectes i sense haver d'enregistrar imatges reals. Planteja tres tallers de creació audiovisual que són una primera aproximació al llenguatge i les tècniques de l'animació per a persones de totes les edats: «Històries de vida», «Criatures imaginàries» i «Antiselfies». Els tallers es poden fer presencialment al CCCB o de manera autònoma a través del web de Bioscopi, ja sigui a casa o a l'escola.

MIRAR, FOTOGRAFIAR, LLEGIR... LA CIUTAT!

Taller de creació fotogràfica

Aquest taller proposa una exploració de la ciutat a partir de la descoberta creativa i reflexiva de la fotografia. Al llarg d'un matí, inspirats pel visionat de fotografies d'autors de referència i per la lectura de textos literaris, els participants creen els seus projectes fotogràfics, combinant paraula i fotografia.

És una activitat del CCCB en el marc de «Fotografia en curs», un programa d'A Bao A Qu.

MÓN LLIBRE

15 i 16 d'abril

Món Llibre és una festa que apropa els infants i els joves a l'univers creatiu dels llibres i de la lectura. Un cap de setmana que marca l'inici de les celebracions literàries del mes d'abril i es converteix, any rere any, en un aparador de llibres i en un punt de trobada per a joves lectors amb tallers, espectacles, *performances* i jocs. Món Llibre és l'espai idoni per capbussar-se en la lectura, per emocionar-se amb un espectacle o per triar i remenar entre centenars de llibres.

Organitza Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)

CULTURNAUTES

El casal d'estiu del CCCB

Del juny al juliol

El CCCB proposa a nens i nenes de 6 a 14 anys un viatge per la galàxia de la cultura contemporània. Durant quatre setmanes, els participants s'apropen a les activitats i les línies de reflexió del centre de manera creativa, dinàmica i divertida. Artistes de disciplines diverses i col·lectius enfocats a l'educació, el lleure i la infància proposen una sèrie de tallers perquè els «culturnautes» s'endinsin de ple en el món de la cultura. Les exposicions i les activitats del CCCB funcionen com a base i motor per construir activitats a través de la dansa, el circ, les arts plàstiques i visuals, el teatre o la literatura. El casal es complementa amb activitats lúdiques i estiuenques i amb excursions a racons emblemàtics de la ciutat de Barcelona.

Raval. Educació, cultura i comunitat

El CCCB treballa estretament amb veïns, entitats i escoles del barri del Raval de Barcelona per assajar altres maneres de vincular l'educació i la cultura.

ESCOLA EN RESIDÈNCIA

Què canvia si una escola trasllada part de la seva activitat a un centre cultural? Com es pot construir un espai que entrellaci diàriament l'educació i la cultura?

El projecte «Escola en residència» intenta donar resposta a aquests interrogants creant un vincle permanent entre el CCCB i un institut veí del barri del Raval. Per tercer any consecutiu i durant tot el curs, 37 joves de 16 i 17 anys de l'Institut Miquel Tarradell i els seus professors es traslladen al CCCB dos matins per setmana per treballar, braç a braç, amb els seus equips i amb una extensa xarxa de creadors i pensadors. «Escola en residència» és alhora una oportunitat per assajar altres pràctiques educatives i de creació, i un projecte comunitari que obre el CCCB i el vincula amb el seu entorn.

Un projecte del CCCB i l'Institut Miquel Tarradell, en el marc d'«Apadrina el teu equipament», de la Fundació Tot Raval, amb el suport del programa «Caixa d'eines» del Pla de barris.

APADRINA EL TEU EQUIPAMENT

«Apadrina el teu equipament» és un projecte de la Fundació Tot Raval que treballa per potenciar la relació entre els centres educatius i els equipaments culturals del Raval. El CCCB hi participa activament donant forma a diversos projectes amb escoles de Primària, Secundària i graus formatius del barri. Amb els graus formatius d'Integració social i d'Atenció a persones en situació de dependència de l'Institut Miquel Tarradell i diverses entitats del barri, porta a terme el projecte «L'art de donar veu», per desenvolupar activitats que apropin les propostes del CCCB a col·lectius vulnerables. El Batxillerat d'Arts escèniques de l'Institut Milà i Fontanals i un grup de Primària de l'Institut Escola Elisabets treballaran al voltant de l'exposició «Constel·lació gràfica» i en relació amb les artistes que hi participen. Amb els alumnes de Secundària de l'Escola Pia Sant Antoni, el CCCB participa en el projecte «QArt», un llibre d'artista que creen al llarg del curs en paral·lel a la programació expositiva i d'arts escèniques del CCCB.

A JUGAR, AL CARRER!

Un projecte comunitari amb infants i joves del Raval

Quin és l'espai que reserva la ciutat als infants? On juguen i amb qui? I si els convidéssim a idear els seus propis espais de joc al carrer, com serien? Aquest projecte proposa a un grup d'infants i joves del barri del Raval un taller per intentar respondre aquestes preguntes. Durant tres mesos i amb la companyia de les arquitectes de la cooperativa Voltes, 180 nens i nenes de 5è de Primària del barri del Raval sortiran a explorar dues places de l'entorn, reflexionaran sobre l'ús que en fan els veïns i les veïnes, i imaginaran dos elements de joc per transformar les places en espais més divertits i habitables. En un segon moment, els seus dissenys es faran realitat en els tallers de la cooperativa Impulsem, que en coordinarà la construcció amb un grup d'estudiants de 4t d'ESO dels instituts de Secundària del barri. Els jocs, ja construïts, estaran disponibles per ser utilitzats pels nens i les nenes del barri durant el proper estiu en el marc del projecte comunitari «#RavalEstiuEducatiu», dinamitzats per joves en formació a Impulsem i amb la col·laboració del Banc de Recursos Mancomunats.

«A jugar, al carrer!» és un projecte comunitari que s'emmarca en el programa de cultura i educació «Caixa d'eines» del Pla de barris de l'Ajuntament de Barcelona, amb la participació de les següents escoles i instituts del barri del Raval: Escola Collaso i Gil, Escola Milà i Fontanals, Escola Rubén Darío, Institut Escola Elisabets, Institut Miquel Tarradell i Institut Milà i Fontanals.

Un CCCB
per a tothom

Treballem per construir espais veritablement hospitalaris i diversos, i per superar les barreres físiques, sensorials i cognitives que impedeixen o limiten l'accés a la cultura. El CCCB busca establir vincles que activin la participació de les comunitats amb diversitat visual, auditiva o intel·lectual, la gent gran i diversos col·lectius en risc d'exclusió social.

ACCESSIBILITAT

El CCCB ofereix visites comentades amb servei d'interpretació en llengua de signes a les exposicions i crea, també, visites i material adaptat per fer accessibles els continguts a persones amb ceguesa o baixa visió. Així mateix, ofereix la documentació dels projectes exposats en *braille*, macrocaràcters i lectura fàcil. Les visites estan dissenyades en col·laboració amb la coreògrafa Maria Magdalena Garzón per explorar altres maneres de relacionar-nos amb les exposicions a partir de l'experiència corporal.

PROGRAMA ALZHEIMER

Des de fa més d'una dècada, el «Programa Alzheimer» del CCCB s'adreça a persones afectades per aquesta malaltia, els seus familiars i els cuidadors, i els proposa visites comentades i adaptades a les exposicions, i un programa especial de cinema, entre altres activitats.

APROPA CULTURA

El CCCB col·labora activament en aquest programa que uneix teatres, auditoris i museus amb les entitats del sector social per fer cultura. Ofereix visites guiades a les seves exposicions, tallers de creació col·lectiva i un programa de formació per a educadors socials. El CCCB participa en el programa «Educa amb l'art» amb una formació impartida per la coreògrafa Maria Magdalena Garzón.

ELS MUSEUS T'ESPEREN

Els museus integrants de la Taula de Museus i Accessibilitat oferiran al llarg de l'any diverses activitats presencials per a tots els Casals de Gent Gran de Barcelona i activitats en línia per a persones que viuen soles i que són usuàries de Vincles Barcelona, un servei de l'àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona que combat la soledat reforçant les relacions socials de les persones grans. Les activitats tindran com a objectiu general fomentar el gaudi de la cultura entre la gent gran, crear i sostenir contextos de relació i de generació de vincles, facilitar que visitin els museus de la ciutat i contribuir al seu benestar emocional.

El CCCB participa en aquest nou cicle impulsat pel departament de Promoció de la Gent Gran de l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

Participants

Clàudia Abellán, Yásnaya Aguilar, Bàrbara Alca, Xavier Aldekoa, Marga Almirall, Louise Amooore, Azcona & Toloza, Eugènia Balcells, Jordi Balló, Claudio Barria, Luca Bonatti, Cabosanroque (Laia Torrents i Roger Aixut), Marta Cartu, Catàrsia, Shu Lea Cheang, Konstantin Chelkaev, Joel Cojal, Alba Cros, Sally Cruikshank, Gustavo Deco, Sasha Denysova, Francisco Doblas Reyes, Domestic Data Streamers, Elena Duque, Simona Dvorak, Mathias Énard, Eduard Escoffet, Genie Espinosa, Laura Fernández, Eloy Fernández Porta, Jorge Ferrer, Joan Fontcuberta, Ana Galvañ, Magdalena Garzón, Regina Giménez, Niloofar Haeri, Nadia Hafid, Marina Herlop, Conxita Herrero, Mercè Ibarz, Eva Illouz, Núria Inés (Tinta Fina), Maribel Izcue, Les filles d'Internet, Julià de Jòdar, Ann Helen Laestadius, Suzanne Livingstone, Alyce Mahon, María Medem, Philippe Meirieu, Miriampersand, Elena Molina, Joana Moll, Antonio Monegal, Agus Morales, Cas Mudde, Vivian Muñoz, Lluís Nacenta, Maggie O'Farrell, Santi Palacios,

Marta Peirano, Toni Pou, Maria Ptqk, Blanca Rego, Marina Rodríguez, Isaac Rosa, Guillem Sánchez Garcia, Hannes Schüpbach, Núria Sebastián, Silvana Silva, Matías Sirczuk, Vladimir Sorokin, Salvador Soto, Anna Starobinets, Maria Stepanova, Anna Surinyach, Montserrat Terrones, Mireia Torralba, Jordi Torres, Abhijan Toto, Eileen Truax, Maholo Uchida, Liudmila Ulítskaya, José Valenzuela, Carlos Vásquez Mendez, Roberta Vázquez, Paola Viganò, Isaac Vila, Julie Wark, Jean Wyllys, Aleksei Yudnikov, Silvia Zayas

Institucions i empreses col·laboradores

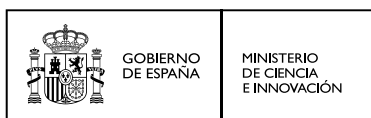
A Bao A Qu, Acantilado, Actar, ADHUC. Centre de Recerca. Teoria, Gènere i Sexualitat (UB), Ajuntament de Barcelona, Alba Editorial, Alfaguara, Alianza, Allianz Kulturstiftung, Anagrama, Androna Cultura, Animac Mostra Internacional de Cinema d'Animació, Apa Apa Còmics, Apropa Cultura, Arc en rêve, Architecture Foundation, Art Folk Museum (Nova York), Arte, Artist at Risk, Associació NouPOP, Azkuna Zentroa, Banc de Recursos Mancomunats, Barbican Centre, Barcelona Supercomputing Center (BSC-CNS), Catalunya Film Festivals, Center for Brain and Cognition (UPF), Centre Georges Pompidou, Centro de Cultura Contemporànea Condeduque (Madrid), CIBER de Enfermedades Respiratorias, City of London Corporation, Col·lectiu Dia Orwell, Consell Educatiu Municipal de Barcelona, Consorci Europeu SMA-TB, Cooperativa Voltes, Crater-Lab, DAMM, Departament d'Humanitats de la UPF, Departament de Ciències de la Terra del Barcelona Supercomputing Centre, Departament de Promoció de la Gent Gran de l'Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Dones Visuals, Equip Raval amb el Jovent Migrat no Acompanyat, Escola BAU, Escola Collaso i Gil, Escola Joso. Centre de còmic i arts visuals, Escola Massana, Escola Milà i Fontanals, Escola Pia Sant Antoni, Escola Rubén Dario, Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV), Espiral Ediciones, Fatbottom, Festival Grec, Filmoteca de Catalunya, FIRE!! Mostra de Cinema LGTBI de Barcelona, Forum Groningen (Països Baixos), Fundació Antoni Tàpies, Fundació Banc Sabadell, Fundació Daniel i Nina Carasso, Fundació Joan Miró, Fundació Pasqual Maragall, Fundació Privada Mir-Puig, Fundació Tot Raval, Fundació UITB, Fundació Uszheimer, Fundación Telefónica (Madrid), Galaxia Gutenberg, GAPP: Grup Arendtià de Pensament i Política UB, Generalitat de Catalunya,

Graf, Hac Te, Hangar, Haus der Kulturen der Welt (HKW), Herder, Hipnotik Factory, Hotel Alma, Impedimenta, Impulsem, Institució de les Lletres Catalanes, Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC), Institut de Ciències Fotòniques (ICFO), Institut de Cultura de Barcelona, Institut de Física d'Altes Energies (IFAE), Institut de Neurociències de la Universitat de Barcelona, Institut d'Humanitats de Barcelona, Institut Escola Elisabets, Institut Français, Institut i Hospital de recerca Germans Trias i Pujol, Institut Miquel Tarradell, Institut Ramon Llull, Institute for Bioengineering of Catalonia (IBEC), Karwán, Katz, La Escocesa, La Gossa, La Magrana, La Resma, La Sullivan, L'Alternativa, Llibreria Laie, Lumen, Máquina Total, Marvin & Wayne, Minimal Films, MINIPUT, Ministerio de Ciencia e Innovación, Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona, Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid), Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), Museu Picasso, MUVAN, New Art Foundation, NoCallarem, Noucinemart, Oficina franco-alemanya per a la joventut (OFAJ), Paidós, Panorama 180, Paral·lel 40, PEN Català, Photographic Social Vision, Pla de barris de l'Ajuntament de Barcelona, Punt de referència, Quaderns Crema, Red927, Revista 5W, Revista *Serielizados*, Saldonar, Sapristi, Seminari de Filosofia i gènere-Universitat de Barcelona, Servei de Detecció i Intervenció amb infants, adolescents i joves migrats sols (SDI), Sincrotró Alba, Sonar +D, Teatre Nacional de Catalunya, Teatro Español, Temporada Alta, Théâtre Garonne-Scène européenne, Trobada i Premis Mediterranis Albert Camus, Universitat de Durham, Universitat Johns Hopkins, Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Universitat Pompeu Fabra (UPF), Versembrant, Xamfrà

Amb el suport de

I la col·laboració de

Crèdits fotogràfics p. 4 i 5 Antonio Damasio, Anil Seth i Núria Jar. Els misteris de la consciència. Biennal de Pensament 2022. 14 d'octubre de 2022. CC BY_NC_SA CCCB-Ajuntament de Barcelona, Robert Ramos, 2022 / p. 8 Nadia Hafid / p. 11 (*dalt esquerra*) Maria Medem / p. 11 (*dalt dreta*) Bàrbara Alca / p. 11 (*baix*) Marta Cartu / p. 12 *Ala Kachuu (Rapte de la núvia)*, Kirguizistan, 2019. De la sèrie «On Rape: And Institutional Failures». © Laia Abril cortesia Galeria Les Filles du Calvaire. / p. 15 (*dalt*) Gilles Ehrmann, Fulls de contactes. Fotografies de la performance *Exécution du Testament du Marquis de Sade* de Jean Benoît (desembre de 1959). Col·lecció Mony Vibescu. Fotografia © Gilles Berquet / p. 15 (*baix*) Salvador Dalí i Domènech, *Sense títol. Escenes eròtiques* (1950s). Tinta sobre paper. Obra prestada per la Fundació Gala-Salvador Dalí / p. 16 «Al: More than Human», Barbican Centre (16 maig-26 agost 2019). *Myriad (Tulips)* © Anna Ridler. Fotografia: Tristan Fewings-Getty Images / p. 19 (*dalt*) «Al: More than Human», Barbican Centre (16 maig-26 agost 2019). *Alter 3* © Hiroshi Ishiguro, Takashi Ikegami and Itsuki Doi. Fotografia: Tristan Fewings-Getty Images / p. 19 (*baix*) «Al: More than Human», Barbican Centre (16 maig-26 agost 2019). *DeepDream: The Artificial Pareidolia* © Alexander Mordvintsev. Fotografia: Tristan Fewings-Getty Images / p. 20 Ramón y Cajal: quan l'art es fa ciència. CC BY_NC_SA CCCB, Robert Ramos, 2022 / p. 27 (*dalt*) CC BY_NC_SA CCCB, Miquel Taverna, 2021 / p. 27 (*baix*) Masha Gessen i Carolin Emcke. Nous feixismes. Biennal de Pensament 2022. 15 d'octubre de 2022. CC BY_NC_SA CCCB-Ajuntament de Barcelona, Robert Ramos, 2022 / p. 30 *Georg K. Glasser-Schriftsteller und Schmied*, Harun Farocki, 1988 / p. 33 (*dalt*) *La ciutat a la vora*, Meritxell Colell, 2022 / p. 33 (*baix*) L'artista Carlos Vásquez Méndez projectant en 16mm durant la performance Echo Chamber (2021). CC BY_NC_SA CCCB, Román Yñán, 2021 / p. 36 Cultures d'Avenir. Workshop a la Sala Raval amb la DJ Maguette Dieng CC BY_NC_SA CCCB, Pau Fabregat, 2022 / p. 43 (*dalt*) El cos emmascarat. Camuflar el cos de la vigilància. Taller amb Candela Capitán CC BY_NC_SA CCCB, Vincenzo Rigogliuso, 2022 / p. 43 (*baix*) Visita familiar a l'exposició «Cervell(s)». CC BY_NC_SA CCCB, Glòria Solsona, 2022 / p. 44 Visita familiar a l'exposició «Cervell(s)». CC BY_NC_SA CCCB, Glòria Solsona, 2022.

Edició CCCB Disseny Studio Eva Vesikansa © Centre de Cultura Contemporània de Barcelona CCCB, 2022.

Un consorci de

